

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Darłowo
na lata 2014-2020

2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA STRATEGII	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA.....	19
1. POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA MIASTA	19
2. DEMOGRAFIA.....	19
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	21
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	22
5. GOSPODARKA	23
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	24
7. EDUKACJA I KULTURA	25
8. OCHRONA ZDROWIA.....	29
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	31
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	35
11. POMOC SPOŁECZNA	37
12. SEKTOR POZARZĄDOWY	51
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	54
14. BEZROBOCIE	60
15. BEZDOMNOŚĆ	62
16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	62
17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI.....	67
18. SYTUACJA DZIECKA.....	75
19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	79
20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	81
21. ANALIZA SWOT	83
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	91
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	97
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	97
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	112
3. RAMY FINANSOWE	113
4. PROGRAMY I PROJEKTY	113
IV. UWAGI KOŃCOWE	116

WSTĘP

Zarządzanie strategiczne oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. W zakresie polityki społecznej na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego) podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki szeroko rozumianych kwestii społecznych. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Darłowie przez zespół w składzie: Waldemar Wiczorek, Maria Szafraniec, Elżbieta Karnicka oraz Beata Porębska, przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy miasta oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu. Obejmuje również ocenę stopnia wdrożenia poprzedniej strategii, dla której rok 2020 zamyka okres programowania.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące miasta oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w mieście placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

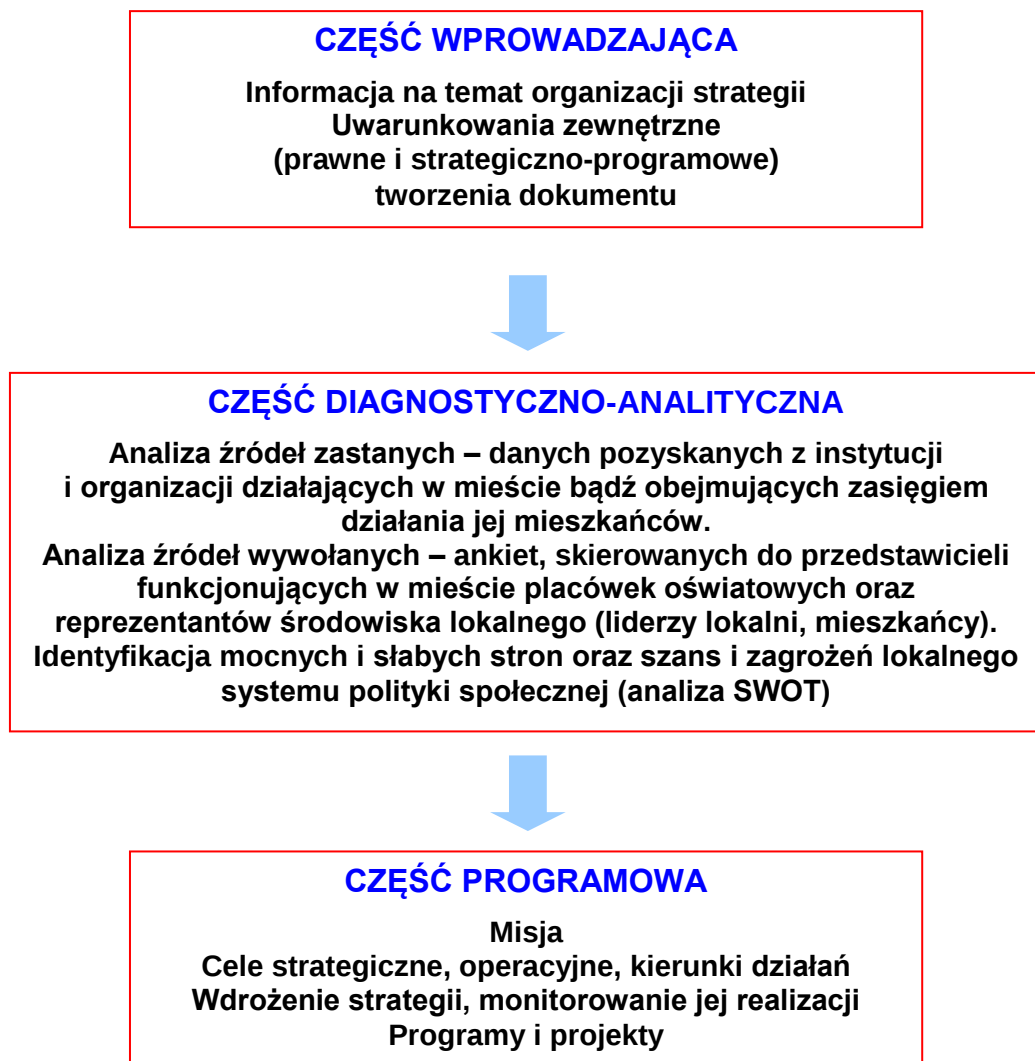
• Demografia;	• Pomoc społeczna;
• Infrastruktura techniczna;	• Sektor pozarządowy;
• Komunikacja i transport;	• Bezrobocie;
• Gospodarka;	• Bezdomność;
• Zasoby i warunki mieszkaniowe;	• Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
• Edukacja i kultura;	• Problemy równości płci,
• Ochrona zdrowia;	• Sytuacja dziecka;
• Sport, rekreacja i turystyka;	• Sytuacja osób niepełnosprawnych.
• Bezpieczeństwo publiczne;	

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia

monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji miasta i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych miasta przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r, poz. 594 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz.135 z późn. zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz.1456 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz.124 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1118),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1457),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1375),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r., poz. 567).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i miejskim. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej

liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,
- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,

modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe 7 lat, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe (odpowiadając na pytanie „w jakich obszarach UE powinna inwestować mniej lub więcej w przyszłość”).

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „Łącząc Europę”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz

technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej Unii Europejskiej.

Nowy program „Zdrowie na rzecz wzrostu” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,

- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. PO WER będzie również wspierać innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych” i „Gwarancji dla młodzieży”,
- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii „Europa 2020” i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,

- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych,
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój wraz z 16 regionalnymi programami operacyjnymi, współfinansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego, stanowi spójną całość, obejmującą interwencje w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji oraz dobrego rządzenia. Przy tym PO WER obejmuje 32% przyznanych Polsce środków Europejskiego Funduszu Społecznego, natomiast dla 16 regionalnych programach operacyjnych przeznaczono łącznie 68% tych środków.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano wizję rozwoju („region konkurencyjny, stwarzający wszechstronne możliwości rozwoju, zwłaszcza osobom przedsiębiorczym, wykształconym i kreatywnym oraz małym i średnim podmiotom gospodarczym”) i misję województwa („Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego, opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów”) oraz wyznaczono 6 celów strategicznych, z których wyprowadzono 34 cele kierunkowe.

Założenia polityki społecznej ujęto w ramach celu strategicznego nr 6. „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu” oraz służących jego osiągnięciu celach kierunkowych:

- 6.1 Wspieranie funkcji rodziny
- 6.2. Zwiększanie jakości i dostępności opieki zdrowotnej
- 6.3. Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego
- 6.4. Wzmacnianie tożsamości i integracji społeczności lokalnej
- 6.5. Rozwijanie dorobku kulturowego jako fundamentu tożsamości regionalnej
- 6.6. Przeciwdziałanie ubóstwu i procesom marginalizacji społecznej.

Dominujące funkcje stanowiące podstawę i siłę napędową rozwoju regionu, to:

- gospodarka morska,
- gospodarka żywnościowa,
- turystyka bazująca na istniejących i odnowionych zasobach regionu,
- rozwinięte usługi komercyjne
- regionalne ośrodki naukowe – uczelnie wyższe oraz ośrodki badawczo rozwojowe i wdrożeniowe,
- współpraca międzynarodowa małych i średnich przedsiębiorstw,
- aktywność społeczna i przedsiębiorczość mieszkańców.

Uwzględniając nową sytuację w otoczeniu, wzrost możliwości rozwojowych i oczekiwań mieszkańców regionu, sformułowano następującą misję dla województwa zachodniopomorskiego: „Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów”. Przez postulat zrównoważonego i trwałego rozwoju rozumie się:

- aktywizację gospodarczą województwa z zachowaniem zasad zrównoważonego wzrostu ekonomicznego, z uwzględnieniem czynników ekologicznych i obecnych gospodarczych funkcji województwa (gospodarka morska, turystyka, transport, przemysł, rolnictwo), oraz lepszego wykorzystania endogenicznych zasobów i potencjałów będących podstawą do transformacji i budowania przewagi strategicznej regionu;
- poprawę dostępności ekonomicznej i komunikacyjnej regionu oraz rozbudowę jego infrastruktury technicznej i ekonomicznej;
- rozwój nauki i budowanie więzi strukturalnych między praktyką a nauką;
- aktywizację obszarów wiejskich na rzecz ich wielofunkcyjnego rozwoju oraz wzrostu efektywności i konkurencyjności rolnictwa;
- wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości;
- wdrożenie regionalnej polityki równoważenia rynku pracy;
- działanie na rzecz polepszenia warunków życia społeczności lokalnych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, kultury, kultury fizycznej i polityki społecznej;

- podejmowanie inicjatyw gospodarczych i społecznych na rzecz pełnej integracji województwa i wyrównania szans rozwoju poszczególnych jego obszarów;
- rozwój współpracy międzyregionalnej, międzynarodowej i transgranicznej;
- wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego;
- wsparcie, rozwój i aktywizacja MŚP;
- budowanie tożsamości i marki regionu.

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015 jest dokumentem, który określa cele polityki społecznej prowadzonej w regionie. W jej ramach sformułowano misję („Podnoszenie jakości życia wśród tych mieszkańców regionu, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym” i cel pośredni („Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań polityki społecznej”) oraz wyznaczono poniżej przedstawione cele strategiczne i operacyjne.

1. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.
  - Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych.
  - Promocja na rzecz zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych.
  - Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób długotrwale bezrobotnych.
  - Przeciwdziałanie „dziedziczeniu” przez mieszkańców województwa długotrwałego bezrobocia.
2. Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych.
  - Tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin.
  - Pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
  - Poprawa jakości i dostępu do usług socjalnych.
3. Przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych.
  - Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
  - Aktywizacja mieszkańców województwa zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.
  - Edukacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

4. Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa.

- Edukacja społeczna i działalność wychowawcza.
- Lecznictwo odwykowe oraz rehabilitacja osób uzależnionych.
- Przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych.

5. Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego.

- Integracja społeczna osób niepełnosprawnych we wszystkich grupach społecznych.
- Integracja zawodowa osób niepełnosprawnych.

6. Podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych.

- Poprawa bezpieczeństwa socjalnego wśród ludzi starszych.
- Aktywizacja społeczna osób starszych.
- Wzmocnienie roli i miejsca osób starszych w środowiskach lokalnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sławieńskim

Celem „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sławieńskim do 2015 roku” jest przeobrażenie powiatu sławieńskiego w powiat bezpieczny i przyjazny dla jego mieszkańców, dlatego sformułowanie brzmi następująco: „Dążenie do zintegrowanego, solidnego i efektywnie działającego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych występujących wśród mieszkańców powiatu sławieńskiego”.

Po analizie otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego głównych obszarów problemowych powiatu sławieńskiego, wyłoniono następujące cele strategiczne i wynikające z nich operacyjne.

Obszar problemowy pomocy społecznej

I. Cel strategiczny – Prawidłowo funkcjonująca rodzina

1. Stworzenie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie
2. Poprawa jakości i dostępu do usług socjalnych
3. Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych ludzi starych

Obszar problemowy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

II. Cel strategiczny – Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych i funkcjonowaniu w środowisku

1. Tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin

2. Pomoc dla rodzin dotkniętych przemocą i znajdujących się w sytuacjach kryzysowych

III. Cel strategiczny – Przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych

1. Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
2. Aktywizacja mieszkańców powiatu zagrożonych marginalizacją społeczną oraz ich edukacja zawodowa i społeczna, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet

IV. Cel strategiczny – Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców powiatu

1. Edukacja społeczna i działalność wychowawcza oraz przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych

Obszar problemowy wspierania osób niepełnosprawnych

V. Cel strategiczny – Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego

1. Ułatwianie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia
2. Podniesienie świadomości o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych w zakresie ochrony przed dyskryminacją, jak również do pełnego i równego korzystania z ich praw
3. Poradnictwo w zakresie rozwiązywania problemów prawnosocjalnych
4. Wyrównywanie różnic w dostępie osób niepełnosprawnych do instytucji użyteczności publicznej
5. Stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym

Obszar problemowy bezrobocia

VI. Cel strategiczny – Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

1. Aktywizacja osób bezrobotnych
2. Promocja na rzecz zatrudnienia osób bezrobotnych
3. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób bezrobotnych
4. Przeciwdziałanie utrwalaniu się „bezrobotnego” stylu życia przez bezrobotnych mieszkańców powiatu

4. OCENA WDROŻENIA STRATEGII OBOWIĄZUJĄCEJ DO 2013 ROKU

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo określała założenia polityki społecznej miasta. Zostały one ujęte w formie misji „Darłowo miastem silnych rodzin i aktywnych mieszkańców solidaryzujących się z grupami zagrożonymi wykluczeniem i marginalizacją społeczną” oraz celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań.

Podstawowe założenia strategii zostały sformułowane w następujących celach strategicznych:

1. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny
2. Redukowanie skutków ubóstwa, bezrobocia i wykluczenia społecznego
3. Poprawa jakości życia osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych
4. Budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień
5. Wzmacnianie lokalnej społeczności w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów.

Ocenę wdrożenia strategii zawiera **Raport monitoringowy**. Dokument ten powstał w oparciu o pracę Zespołu Oceniającego powołanego przez Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W raporcie zamieszczono szczegółowe oceny stopnia wdrożenia wszystkich kierunków działań wyznaczonych w ramach celów operacyjnych i strategicznych przyjętych w strategii oraz ocenę poziomu realizacji zapisów strategicznych.

Zespół Oceniający zdefiniował również trudności, jakie stały na przeszkodzie we wdrażaniu strategii oraz przedstawił rekomendacje działań, jakie należy przedsięwziąć w ramach realizowania najważniejszych założeń polityki społecznej miasta.

Jeśli chodzi o stopień realizacji celów strategicznych, najwyżej oceniono budowę sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Najmniej zaś uznania u oceniających zyskały działania służące tworzeniu warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny.

Wśród trudności, jakie napotkały służby i instytucje zobligowane do wdrażania strategii, wymieniono m.in.:

- brak koordynacji działań wszystkich instytucji polityki społecznej
- nieskuteczne starania o utworzenie środowiskowego domu samopomocy
- ograniczone fundusze skutkujące brakiem specjalistycznego poradnictwa w ramach MOPS.

W Raporcie zawarto również m.in. następujące rekomendacje:

- zwiększenie środków na sporządzanie diagnoz przez wyspecjalizowane firmy
- powołanie poradni rodzinnej przy MOPS
- utworzenie środowiskowego domu samopomocy.

Ocena wdrożenia strategii, zamieszczona w Raporcie monitoringowym, zawiera także osiągnięcia w jej realizacji. Doceniono m.in.:

- systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników MOPS
- efektywne działanie klubów „Tęcza” i „Niezapominajka”
- prowadzenie edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA MIASTA

Darłowo to nadmorskie miasto (gmina miejska) w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim. Jest największym miastem powiatu sławieńskiego. Położone jest na Pobrzeżu Koszalińskim, w dolinie rzek Wieprzy i Grabowej, na obszarze dwóch mezoregionów: Wybrzeża Słowińskiego oraz Równiny Słupskiej.

Darłowo jest jedną z sześciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu sławieńskiego. Powiat tworzą cztery gminy (Darłowo, Malechowo, Postomino i Sławno) oraz dwa miasta (Darłowo i Sławno). Północną granicę Darłowa stanowi 5-kilometrowa linia brzegu morskiego z szeroką, piaszczystą plażą, pasmem wydmy (obszar chronionego krajobrazu) i znajdującymi się na wschód od Darłowa stromymi stokami morenowymi.

Powierzchnia miasta wynosi 20,21 km², co stanowi 1,91% powierzchni powiatu, a zamieszkuje je 13 802 mieszkańców. Darłowo utworzyło 5 jednostek pomocniczych miasta:

- „Osiedle nr 1”,
- „Osiedle nr 2”,
- „Osiedle Bema” (nr 3),
- „Osiedle Centrum” (nr 4),
- „Osiedle Darłówko” (nr 5)

Darłowo pełni funkcję ośrodka turystycznego, kąpieliska i małego portu. Główną funkcją portu jest rybołówstwo. W kanale portowym cumują kutry rybackie. Port jest również dostępny dla jachtów i łodzi motorowych.

Miasto należy do Związku Miast i Gmin Morskich, Nowej Hanzy, Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania.

2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2013 roku Darłowo liczyło 13 802 mieszkańców, w tym 7 182 kobiety, które stanowiły 52% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w mieście wynosiła 704 osoby na km².

Struktura wiekowa mieszkańców miasta ulegała zmianom. W latach 2011-2013 miał miejsce spadek zarówno liczby dzieci i młodzieży, jak i osób w wieku produkcyjnym, rosła

natomiast liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 458	2 400	2 355
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 255	9 084	8 942
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 289	2 413	2 505
ogółem	14 002	13 897	13 802

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do miasta przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba urodzeń żywych	149	107	122
liczba zgonów	136	141	154
przyrost naturalny	13	-34	-32

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	189	199	195
saldo migracji w ruchu zagranicznym	17	16	20
saldo migracji ogółem	206	215	215

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Liczba urodzeń żywych ulegała wahaniom, jednakże w 2012 i w 2013 roku była wyraźnie niższa niż w roku 2011 (107 i 122 w stosunku do 149). Z kolei rosnąca liczba zgonów współdecydowała o niekorzystnym w ostatnich dwóch latach przyroście naturalnym.

Na liczbę mieszkańców w mieście wpływał również ruch migracyjny. Saldo migracji, zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym wykazywało niewielkie wahania, a ogólny bilans migracji był w latach 2011-2013 korzystny i wynosił odpowiednio 206, 215 i 215.

Dane statystyczne odnoszące się do procesów demograficznych zachodzących w Darłowie każą zwrócić baczną uwagę na uwidocznione w nich niekorzystne kwestie. Dotyczą one zarówno malejącej populacji miasta (ogółem oraz w obrębie przedprodukcyjnej i produkcyjnej grupy wiekowej), jak i systematycznego wzrostu liczby osób starszych. Należy przy tym pamiętać, iż w przyszłości populacja seniorów będzie zasilana przez osoby, które zakończą aktywność zawodową.

Opisane wyżej tendencje demograficzne będą wymagały dostosowania usług społecznych. Oprócz, co oczywiste, świadczenia usług do dzieci i młodzieży, trzeba będzie w znacznie większym zakresie niż dotychczas dostosować te usługi do potrzeb seniorów. W przypadku dzieci i młodzieży konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, natomiast osobom starszym trzeba będzie udzielić stosownej pomocy, zarówno materialnej, jak i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina miejska Darłowo posiada dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4. Infrastruktura techniczna w mieście w 2013 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	67,3
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	13 844
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	67,3
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	13 273
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	13 273
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	4 738
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w mieście ogółem (w km)	65,388
^{w tym} długość dróg miejskich (w km)	45,154

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w mieście w latach 2011-2013. Inwestycje te, poza sferą techniczną, przeprowadzono w obszarze sportu i rekreacji. Wykaz tych inwestycji przedstawia poniższe zestawienie ujęte w formie tabeli.

Tabela 5. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2011-2013

rodzaj inwestycji	rok wykonania
Przystań rybacka Nabrzeże rybackie Marina Nowa nawierzchnia 14 ulic oraz chodników Sala gimnastyczna Obwodnica miasta – ulica Sportowa oraz most	2011-2013

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Darłowo jest portem rybackim i handlowym. Mogą tu zawijać statki o nośności do 1000 BRT, długości całkowitej 75 m lub zanurzeniu 4 m. Główną funkcją portu jest obsługa kutrów rybackich.

Port jachtowy w Darłowie należy do sieci portów i przystani Pomorza Zachodniego, połączonych Zachodniopomorskim Szlakiem Żeglarskim. Trasa Szlaku leży na głównej drodze wodnej prowadzącej ze stolicy Niemiec – Berlina poprzez Bałtyk do Skandynawii. Odległość pomiędzy nimi nie przekracza kilku godzin żeglugi.

Przystań żeglarska w Darłowie mieści ponad 70 jachtów i łodzi rybacko-wędkarskich. W porcie, po wschodniej stronie, zamontowano dwa pomosty pływające z odnogami cumowniczymi, wyposażone w urządzenia do cumowania jachtów, trapy zejściowe oraz postumenty z przyłączami energetycznymi i wodociągowymi.

Drogi lądowe włączone w system komunikacyjny miasta:

- droga krajowa nr 37 – droga krajowa: o długości ok. 14,5 km. Trasa ta łączy port w Darłowie i jego nadmorską dzielnicę – Darłówko z centrum miasta, a dalej przez Domasławice i Słowino z drogą krajową nr 6 Szczecin – Gdańsk w okolicy Karwic.
- droga wojewódzka nr 203 do Koszalina przez Dąbki (37 km) i dalej do Ustki przez Postomino (38 km)
- droga wojewódzka nr 205 do Sławna przez Krupy i Stary Jarosław (22 km) i dalej do Polanowa i Bobolic.

Wszystkie dzielnice Darłowa mają dobre połączenia komunikacyjne. Usługi komunikacyjne w Darłowie świadczy kilka podmiotów:

- Darłowskie Przedsiębiorstwo Przewozowe Sp. z o.o.
- Przewóz Osób. Marcin Witkowski
- AR – TOUR. Artur Romańczuk
- Przewóz Osób. Damian Matuszewski
- PKS Darłowo

5. GOSPODARKA

Położenie geograficzne Darłowa określa i w decydującym stopniu determinuje jego gospodarkę. Bliskość wybrzeża Morza Bałtyckiego i rozległych piaszczystych plaż sprawia, że dominują tu, ze szczególnym uwzględnieniem dzielnicy nadmorskiej, te gałęzie gospodarki, które zajmują się produkcją bądź świadczą usługi na rzecz rozwijającego się prężnie ruchu turystycznego. Na coraz większą skalę rozwija się hotelarstwo, sektory handlu, usług i wytwórczości związane z gastronomią, zakwaterowaniem, sportami wodnymi, kulturą i rozrywką.

Darłowo jest także znanym portem rybackim i handlowym, a to z kolei powoduje, że powstały tutaj zakłady przetwórstwa rybnego, istnieje również stocznia remontowa oraz wytwórnia sieci rybackich.

W latach 2011-2013 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście ulegała zmianom. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (500 podmiotów), handel i naprawy (490), budownictwo (147) i przetwórstwo przemysłowe (104). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w mieście przedstawiają poniższe tabele

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w mieście w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	77	61	62
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	1 528	1 514	1 515
liczba podmiotów ogółem	1 605	1 575	1 577

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w mieście w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2013 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	78
przetwórstwo przemysłowe	104
budownictwo	147
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	490
transport i gospodarka magazynowa	82
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	500
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	77
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5
edukacja	51
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	107
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	39
inne sekcje	104

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Uzupełnieniem powyższych informacji są dane na temat gruntów. Strukturę gruntów w Darłowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		490
w tym:	grunty orne (w ha)	185
	sady (w ha)	-
	łąki i pastwiska (w ha)	105
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		22
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		178

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2011-2013 liczba mieszkań komunalnych w mieście Darłowo stale spadała (z 270 w 2011 r. do 255 w 2013 r.). Zmniejszała się tym samym liczba izb (z 755 w 2011 r.

do 712 w 2013 r.) i powierzchnia użytkowa mieszkań (z 13 196,75 m² w 2011 r. do 12 666,20 m² w 2013 r.). Zmniejszeniu uległa także liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych (z 717 w 2011 r. do 629 w 2013 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe miasta w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba mieszkań komunalnych	270	257	255
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	755	718	712
powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	13 196,75	12 696,02	12 666,20
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	717	719	629

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	417	419	426
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	891	899	888
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	655 685,79	657 781,82	671 293,60

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2011-2013 liczba rodzin w mieście, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, rosła (z 417 w 2011 r. do 426 w 2013 r.). Zmieniała się natomiast liczba przyznanych dodatków (z 891 w 2011 r. poprzez 899 w 2012 r. do 888 w 2013 r.). Wysokość kwot przeznaczonych na ten cel rosła z roku na rok (z 655 685, 79 zł. w 2011 r. do 671 293,60 zł. w 2013 r.).

7. EDUKACJA I KULTURA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces

trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2012/2013 w mieście Darłowo funkcjonowało 12 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 7 przedszkoli, 2 szkoły podstawowe, 2 szkoły gimnazjalne i 1 szkoła ponadgimnazjalna. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Placówki oświatowo-wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2012/2013

nazwa i adres placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Przedszkole Nr 2 im. Janiny Porazińskiej, 76-150 Darłowo, ul. Królowej Jadwigi 3	7	532	52
Przedszkole Niepubliczne „Smyk”, 76-150 Darłowo; ul. mjr Hubala			
Przedszkole Niepubliczne „Promyczek”, 76-150 Darłowo; ul. Chopina 6			
Przedszkole Niepubliczne „Sasetka”, 76-150 Darłowo; ul. Hubala 8			
Przedszkole Niepubliczne „Jacek i Agatka” 76-150 Darłowo; ul. Zamkowa 6			
Przedszkole Niepubliczne „Akademia Przedszkolaka”, 76-150 Darłowo; ul. Morska 53			
„Niepubliczne Przedszkole przy Szkole”, 76-150 Darłowo; ul. WOP 9			
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Żołnierza Wojsk Ochrony Pogranicza, 76-150 Darłowo, ul. Wojsk Ochrony Pogranicza 12	2	702	78
Społeczna Szkoła Podstawowa STO w Darłowie; 76-150 Darłowo, ul. Zwycięstwa 1			
Miejskie Gimnazjum w Darłowie im. Stanisława Dulewicza, 76-150 Darłowo, ul. Franciszkańska 2	2	347	59
Społeczne Gimnazjum STO w Darłowie; 76-150 Darłowo, ul. Zwycięstwa 1			
Zespół Szkół im. Stefana Żeromskiego 76-150 Darłowo, ul. Chopina 4 • Liceum Ogólnokształcące, • Liceum Profilowane, • Zasadnicza Szkoła Zawodowa,.	1	315	26

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 12. Placówki kultury w mieście

nazwa placówki	adres
Darłowski Ośrodek Kultury	ul. Morska 56, 76-150 Darłowo
Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej	ul. Wieniawskiego 19c, 76-150 Darłowo
Muzeum Zamek Książąt Pomorskich w Darłowie	ul. Zamkowa 4 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Zadania własne miasta w zakresie kultury realizuje Darłowski Ośrodek Kultury. Do najważniejszych spośród owych zadań należą w szczególności:

- stwarzanie warunków materialnych i organizacyjnych do realizacji rozwijania i pobudzania inicjatyw kulturalnych mieszkańców Darłowa,
- organizowanie imprez kulturalnych promujących Miasto, ze szczególnym uwzględnieniem wątku królewskiego Miasta Darłowo, postaci Króla Eryka oraz o charakterze marynistycznym,
- gospodarowanie obiektami kultury,
- prowadzenie różnorodnych form popularyzacji filmu poprzez organizowanie działalności kina „Bajka”,
- organizowanie różnorodnych form działalności kulturalnej: spektakli, koncertów, festiwali, imprez artystycznych, rozrywkowych, rekreacyjnych itp.

Darłowski Ośrodek Kultury prowadzi wiele pracowni artystycznych. Zajęcia przygotowywane są tak, by odpowiadały na potrzeby różnych grup wiekowych. Oferta obejmuje zarówno zajęcia prowadzone systematycznie w ciągu tygodnia jak i projekty stanowiące wydarzenia jednorazowe takie jak imprezy przygotowane na specjalne okazje. DOK zaprasza także na indywidualne lekcje gry na instrumentach: akordeon, pianino, keyboard. Poza tym dzieci i młodzież mają do wyboru zajęcia: plastyczne, teatralne, taneczne.

Miejska Biblioteka Publiczna w Darłowie im. Agnieszki Osieckiej jest samorządową jednostką organizacją działającą w formie samodzielnej instytucji kultury, dla której organizatorem jest Gmina Miasto Darłowo. Biblioteka posiada osobowość prawną i jest wpisana do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Burmistrza Miasta Darłowo. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, edukacyjnych i informacyjnych osób korzystających z biblioteki, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury.

Muzeum w Darłowie mieści się w Zamku Książąt Pomorskich. W odrestaurowanej sali rycerskiej, zwanej również kaplicą zamkową, urządzono ekspozycję pomorskiej sztuki sakralnej. Na szczególną uwagę zasługuje ambona ufundowana przez księżnę Elżbietę,

wdowę po Bogusławie XIV. W sali na I piętrze łącznika wystawione są osiemnasto- i dziewiętnastowieczne zabytki pomorskiej sztuki ludowej.

Ekspozycję uzupełniają obrazy olejne, grafiki i akwarele pomorskiego malarza, Otto Kuske (1886-1945). Akwarele z lat 40. przedstawiają zabytkowe budownictwo ryglowe, bardzo powszechne na wsi pomorskiej. W wieży zamkowej na I piętrze nad przejazdem bramnym (wejście z ganku) wyeksponowano medaliony władców Polski odlane w brązie według Pocztu Królów Polskich Jana Matejki (projekt współczesny Ewy Borys-Olszewskiej). W sali I piętro skrzydła pld., która obecnie pełni funkcję sali konferencyjnej, urządzono stałą ekspozycję współczesnego malarstwa, rysunku, grafiki i rzeźby pochodzącej z galerii Koszalińskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Koszalinie. Obejrzeć można ok. 100 prac najwybitniejszych twórców koszalińskich m.in. B. Kurzawińskiego, J. Niesiołowskiego, S. Bekasenas, W. Sawilskiego, R. Siennickiego, R. Lecha, K. Cebulę.

Mieszcząca się w darłowskim muzeum biblioteka obejmuje ponad 6 tysięcy pozycji z zakresu sztuk pięknych, rzemiosła artystycznego, historii powszechnej jak i historii Polski (głównie dziejów Pomorza), archeologii oraz wydawnictw biograficznych, encyklopedycznych i słownikowych. Na zawartość biblioteki składają się również kroniki, pamiętniki, prace magisterskie, rękopisy oraz materiały audiowizualne związane z regionem.

Dział Oświatowy Muzeum prowadzi bibliotekę, organizuje i koordynuje imprezy organizowane na Zamku, współorganizuje i dokumentuje wystawy czasowe, popularyzuje Muzeum i ziemię sławieńską w mediach. Pracownicy merytoryczni działu prowadzą lekcje biblioteczne i muzealne, które „naocznie” pozwalają przybliżyć uczniom dawne epoki, barwne losy mieszkańców Zamku, poznać historię swojego regionu, jego zabytki oraz tajniki sztuk pięknych.

W Darłowie cyklicznie odbywa się wiele imprez kulturalnych, wśród których wyróżnia się:

- Bałtyk Festiwal Media i Sztuka – Darłowo – lipiec, od 2011
- Reggaenwalde Festival – letni festiwal reggae w pobliżu plaży – od 2009 roku.
- Międzynarodowy Zlot Historycznych Pojazdów Wojskowych – czerwiec, od 1999
- Darłowski Festiwal Filmów Skandynawskich – lipiec/sierpień, od 2001
- Gala operetkowa – plac Kościuszki
- Festiwal organowy – Kościół św. Gertrudy
- Czwartkowy Pociąg do Jazzu

8. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W Darłowie funkcjonują 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, jest prowadzonych 16 prywatnych praktyk lekarskich oraz działa 7 aptek i punktów aptecznych. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Zakłady opieki zdrowotnej w mieście w 2013 roku

nazwa placówki	adres
NZOZ „Ambulatorium”	ul. Królowej Jadwigi 26, 75-150 Darłowo
Spółka Lekarska Dec i Partnerzy	ul. M. Curie-Skłodowskiej 32, 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców miasta ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jej terenie. W poniższej tabeli przedstawiono dane za 2013 rok uzyskane z obu zakładów świadczących opiekę zdrowotną w Darłowie.

Tabela 14. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z miasta w 2013 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
nowotwory	15
niedokrwistości	19
choroby tarczycy	13
cukrzyca	9
niedożywienie	1
otyłość	208
zaburzenia odżywiania	1
upośledzenie umysłowe	5
padaczka	30
dziecięce porażenie mózgowe	9
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	8
choroba nadciśnieniowa	7

alergia – dychawica oskrzelowa		154
alergie pokarmowe		3
alergie skórne		45
zniekształcenia kręgosłupa		104
choroby układu moczowego		67
Wady rozwojowe układu nerwowego		18
wady rozwojowe układu krążenia		65
wady rozwojowe narządów płciowych		21
wady rozwojowe – aberracje chromosomowe		5
wady rozwojowe – inne		0
zaburzenia rozwoju		151
w tym:	zaburzenia rozwoju fizycznego	62
	zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	22
trwałe uszkodzenia narządu ruchu		25
inne schorzenia wymagające opieki czynnej		0

Dane Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Spółka Lekarska Dec i Partnerzy
oraz „Ambulatorium”

Tabela 15. Schorzenia ludności miasta w wieku 19 lat i więcej w 2013 roku

rodzaj schorzenia		liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
gruźlica		19
nowotwory		620
choroby tarczycy		824
cukrzyca		1 563
niedokrwistość		524
choroby obwodowego układu nerwowego		3 613
choroby układu krążenia		7 583
w tym:	przewlekła choroba reumatyczna	50
	choroba nadciśnieniowa	6 025
	choroby naczyń mózgowych	229
	niedokrwienność serca (w tym przebyty zawał serca)	2 002
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa		1 361
przewlekłe choroby układu trawiennego		3 995
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej		7 573
inne schorzenia wymagające opieki czynnej		0

Dane Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Spółka Lekarska Dec i Partnerzy
oraz „Ambulatorium”

U największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono otyłość (208 osób), alergię dychawicę oskrzelową (154 osoby), zaburzenia rozwoju (151 osób) oraz zniekształcenia kręgosłupa (104 osoby). Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami

układu krążenia (7 583 osób), chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (7 573 osoby), przewlekłymi chorobami układu trawiennego (3 995) oraz chorobami obwodowego układu nerwowego (3 613).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 16. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z miasta w 2013 roku

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do lat 3)	199
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następny raz (dzieci do lat 3)	1 382
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	89
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następny raz (dzieci do lat 3)	2 325
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	2 182
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	1 607

Dane NZOZ „Ambulatorium”

W 2013 roku poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Ambulatorium” po raz pierwszy i po raz następny zostało objętych odpowiednio 199 i 1 382 dzieci do lat 3.

Wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych miały z kolei miejsce po raz pierwszy w przypadku 89 dzieci do 1. roku życia, a po raz następny w przypadku 2 325 dzieci do lat 3. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 2 182 dzieci i młodzieży, w tym 1 607 osób zgodnie z programem badań profilaktycznych.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w Darłowie sprzyjają liczne kluby sportowe:

- Uczniowski Klub Sportowy „ORLIK” Darłowo (sekcja piłki nożnej – dzieci kl. 0-6 szkoły podstawowej)
- Yacht Club „Wiking”
- KS M&W „Stocznia Darłowo” (męska i kobieca sekcja piłki siatkowej)
- Klub Kolarski „Ziemia Darłowska”
- Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe Darłowo
- Szkolny Morski Klub Żeglarski „Albatros”
- Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe
- Darłowski Klub Oyama Karate
- Miejski Klub Sportowy „Darłovia Darłowo” (sekcja piłki nożnej)
- Pływacki Uczniowski Klub Sportowy „Neon”
- Uczniowski Klub Sportowy Ashihara Karate i Ju Jitsu

W Darłowie znajduje się także autoryzowane przedstawicielstwo Ashihara International Karate Organisation (AIKO) i Ashihara Karate International (AKI) w Polsce oraz siedziba Polskiej Organizacji Ashihara Karate (POAK) i Komisji Stylowej Ashihara Karate – Polskiej Federacji Sztuk Walki i Sportów Obronnych (KSAK – PFSzWiSO) .

W mieście znajduje się wiele obiektów sportowych i rekreacyjnych:

- Stadion Miejski (boiska do tenisa i piłki nożnej)
- ORLIK ul. Chopina 4
- ORLIK ul. Wyspiańskiego
- ORLIK przy Zespole Szkół Społecznych, ul. Zwycięstwa
- Hala Sportowa Zespołu Szkół Morskich
- Boisko wielofunkcyjne przy Miejskim Gimnazjum
- Boisko wielofunkcyjne przy SP Nr 3, ul. WOP
- Place zabaw (12 lokalizacji)
- Boisko na Osiedlu Bema
- Siłownie zewnętrzne (6 lokalizacji)
- Mobilne boisko do gry w piłkę nożną plażową
- Park wodny Jan
- Hala sportowa i kort tenisowy – Ośrodek Róża Wiatrów
- Siłownia „FORMA”
- Siłownia „Atlas”

- ośrodek jeździecki (jazda konna)
- Centrum Sportowe „HERKULES” ul. Wieniawskiego 10 A – 14 B
- Sale sportowe
  - SP Nr 3
  - Miejskie Gimnazjum
  - Zespół Szkół

W mieście odbywają się liczne imprezy sportowe ,m in.:

- Ogólnopolskie Otwarte Zawody Wędkarskie rozgrywane na morzu (wędkarze poławiają dorsze z pokładów kutrów),
- Puchar Polski w kolarstwie szosowym kobiet,
- Otwary Puchar Polski Ashihara Karate,
- Mistrzostwa Pomorza Ashihara Karate,
- Mistrzostwa Pomorza Breakdance.

Ponadto w sezonie letnim w Darłowie odbywa się Międzynarodowy Zlot Historycznych Pojazdów Wojskowych.

Darłowo jest uznawane za turystyczną stolicę powiatu sławieńskiego, jest ważnym portem morskim położonym na południowym wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Ponad pięć kilometrów szerokich, piaszczystych plaż, unikalny mikroklimat z dużą zawartością jodu, do tego niepowtarzalne sąsiedztwo dwóch nadbałtyckich jezior sprawia, że Darłowo i jego nadmorska dzielnica Darłówko są szczególnie cenione przez turystów.

Darłowo, jako jedyne z miast nadmorskich może poszczycić się gotyckim Zamkiem Książąt Pomorskich, w którym urodził się i spędził ostatnie lata swojego życia król Danii, Szwecji i Norwegii – Eryk Pomorski, zwany też Ostatnim Wikingiem Bałtyku. To prawdopodobnie w tym zamku ukrył wielki skarb, który gromadził łupiąc pływające po Bałtyku statki handlowe. Sarkofag skrywający szczątki wielkiego Eryka Pomorskiego można podziwiać w średniowiecznym Kościele Mariackim

Miasto znane jest z wielu zabytków i atrakcji turystycznych, do których należą:

- Układ starego miasta – średniowieczny układ urbanistyczny Starego Miasta.
- Zamek Książąt Pomorskich, gdzie obecnie znajduje się Muzeum.
- Kościół Mariacki, z najwyższą w mieście 60-cio metrową wieżą.
- Ratusz Miejski.
- Latarnia Morska z XIX w., trzecia co do wysokości latarnia na polskim wybrzeżu.
- Historyczne poniemieckie bunkry obronne.

- Port – oryginalna zabudowa portu rybackiego z XIX i XX wieku i Awanport w Darłównu Zachodnim.
- Rozsuwany most – im. Kapitana Witolda Huberta z wieżą kontrolną-jedynie takiego rodzaju urządzenie na polskim wybrzeżu.
- Pomnik Rybaka – Fontanna – zaprojektowany został w roku 1919 przez znanego niemieckiego artystę Wilhelma Grossa.
- Elektrownia wiatrowa, liczy obecnie 10 wiatraków, obecnie są to jedne z największych wiatraków w Europie, o wysokości 118 m.
- Park linowy „Nad Bałtykiem”.

Hotele, pensjonaty (280 obiektów zbiorowego zakwaterowania), ośrodki wczasowe (20) i prywatne kwatery przystosowane są do spełnienia wysokich wymagań przyjeżdżających tutaj turystów na których czekają piaszczyste plaże oraz wiele innych atrakcji, jak park wodny, którego baseny wypełnione są podgrzewaną wodą morską.

Osoby preferujące aktywny wypoczynek mogą skorzystać z szerokiej oferty szlaków turystycznych:

- Szlak Rezerwatów – 75 km na trasie Polanów-Darłowo
- Szlak Nadmorski – 100 km na trasie Mielno-Jarosławiec
- szlak turystyki wodnej rzeka Wieprza – spływ Kępice – Darłowo
- Szlak Zabytków Średniowiecza – 104 km. Przebiega przez: Darłowo, Dąbki, Dobiesław, Jeżyce, Słowino, Boleszewo, Krupy, Stary Jarosław, Kowalewice, Barzowice, Cisowo, Dąbki. Na trasie: Zamek Książąt Pomorskich, średniowieczne kościoły, grodziska i zabytki budownictwa wiejskiego.

Szlaki rowerowe:

- Mała Pętla (7 km) Darłównu Zachodnie ul. Zwycięstwa – Darłowo – ul. Morska – ul. Conrada – Darłównu Wschodnie. Pierwszy szlak, zwany Małą Pętlą ma jedynie 7 kilometrów więc jest doskonały na rozgrzewkę. Obejmuje trasę od Darłówna Zachodniego przez Darłowo do Darłówna Wschodniego. W Darłowie można nieco zboczyć z trasy by zwiedzić starówkę. Pozostałe szlaki rowerowe nawiązują do szlaków pieszych – Wiatrakowego (39 km długości), Nadmorskiego (37 km) i Cystersów (23 km).
- Pętla Szlakiem Cystersów (23 km) Darłowo – Bobolin – Dąbki – Bukowo Morskie (Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa z XIII/XIV wieku, styl gotycki) – Pęciszewko – Rusko – Darłowo. Na trasie: Zamek Książąt Pomorskich,

średniowieczne kościoły, zabytki budownictwa wiejskiego. Pełny opis całego szlaku dostępny pod adresem: www.ugdarlowo.pl

- Duża Pętla Nadmorska (37 km) Darłówek Wsch. (ul. Słowiańska) – Wicie – Jarosławiec – Rusinowo – Barzowice – Drozdowo – Darłowo. Malownicza trasa wiedzie nową drogą tuż za wydumą, na wale przeciwpowodziowym zaczynającą się od tzw. Patelni w Darłównu Wschodnim. Następnie biegnie w lasku nadmorskim, dalej przez mierzeję między morzem a jeziorem Kopań. Przejeżdża się również przez przekop – połączenie jeziora z morzem. Z drogi doskonale widać morze, wiatraki oraz jezioro.
- Duża Pętla Wiatrakowa (39 km) Darłowo – Cisowo – Drozdowo – Sulimice – Kowalewice – Stary Jarosław – Krupy – Darłowo. Rozpoczyna się w Darłowie z Zamku Książąt Pomorskich, biegnie przez Cisowo, wzdłuż południowego brzegu jeziora Kopań.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Jednym z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania zorganizowanej zbiorowości ludzkiej jest przestrzeganie reguł i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. Czynnikiem naruszającym przyjęte normy i obowiązujący porządek oraz zagrażającym bezpieczeństwu danej zbiorowości jest przestępczość, która, choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Komisariatu Policji w Darłowie, w 2013 roku w mieście Darłowo popełniono ogółem 421 przestępstw, dominowały przestępstwa kryminalne, głównie przeciwko mieniu i zdrowiu, wśród których najczęściej odnotowywano kradzieże cudzej rzeczy (122 czyny) i kradzieże z włamaniem (43 czyny). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Wybrane przestępstwa popełnione w mieście w 2013 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
kradzież cudzej rzeczy	122
uszkodzenie mienia	25
rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze	12
kradzież samochodu	7

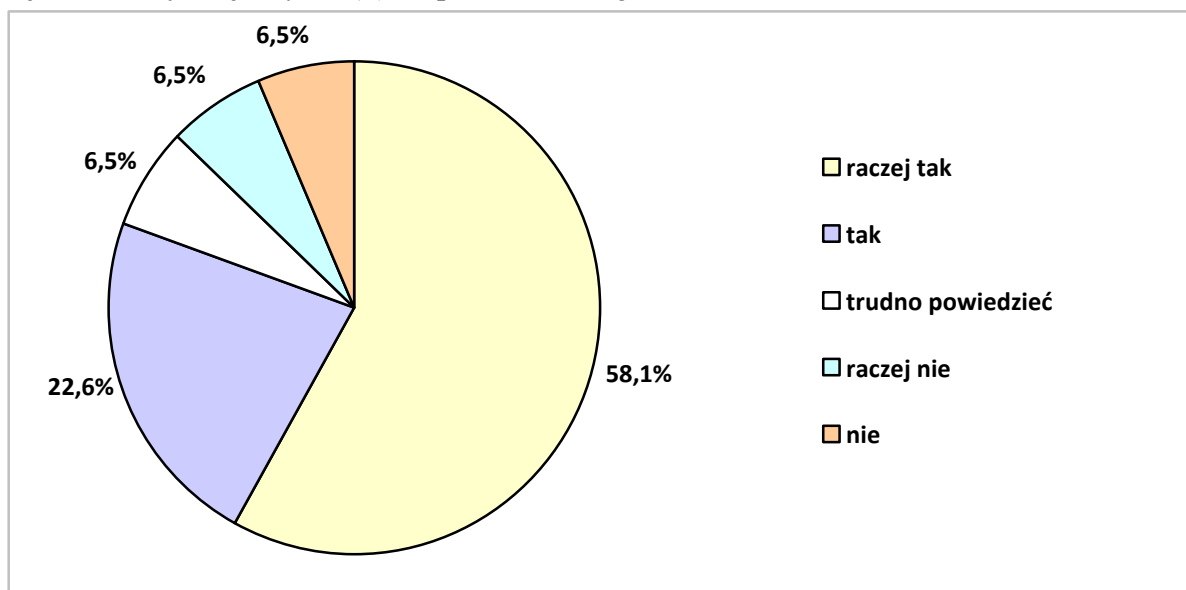
kradzież z włamaniem	43
uszczerbek na zdrowiu	12
udział w bójce	3
nieumyślne spowodowanie śmierci	4
narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia	4
zgwałcenie	4
przestępstwa narkotykowe	35
przestępstwa komunikacyjne	91
naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego, policjanta	2
czynny opór przeciwko czynności służbowej funkcjonariusza	5
groźby karalne	17
oszustwa	36
naruszenie zakazu sądowego	6

Dane Komisariatu Policji w Darłowie

Wśród sprawców przestępstw popełnionych w mieście w 2013 roku, największą grupę stanowiły osoby pełnoletnie. Sprawców nieletnich odnotowano jedynie w dwóch przypadkach dotyczących przestępstw polegających na narażeniu człowieka na niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom miasta pytanie, pozwalające uzyskać opinie na temat poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 80,7%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odm inną opinię wyraziło łącznie 13,0% badanych. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 6,5% respondentów.

11. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w mieście Darłowo wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Z końcem 2013 roku kadrę MOPS-u stanowiło 37 osób. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 18. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2013 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	2	-
pracownicy socjalni	7	-
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	8	-
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	-
pozostali pracownicy	20	1

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Nie zgłoszono potrzeb w zakresie zwiększenia liczby pracowników socjalnych. Zapis ustawy o pomocy społecznej, nakładający na ośrodek obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, był w 2013 roku

spełniony: 1 972 mieszkańców przypadało na 1 pracownika socjalnego. Istnieje jednak potrzeba wzmocnienia pracy pracowników socjalnych poprzez zatrudnienie specjalistów: terapeuty rodzinnego, prawnika, psychologa dziecięcego.

Tabela 19. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2013 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		2	4
	wyższe niekierunkowe		-	-
	średnie kierunkowe		-	3
	średnie niekierunkowe		-	-
	zawodowe i niższe		-	-
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	2	-
		w trakcie realizacji	-	-
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	-	2
		w trakcie realizacji	-	-
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			-	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			1	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			2	

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Z końcem 2013 roku wykształcenie wyższe posiadało 6 osób z kadry MOPS-u: 2 osoby zajmujące stanowiska kierownicze oraz 4 pracowników socjalnych. Wykształceniem średnim legitymowały się z kolei 3 osoby (pracownicy socjalni). 2 osoby z kadry kierowniczej miały ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 2 pracowników socjalnych posiadało specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, a 1 osoba z kadry była zainteresowana podjęciem takiej specjalizacji, ponadto 2 osoby były zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Prawo do wsparcia udzielanego przez MOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługują, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby

uczającej się nie przekracza 574 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 664 zł.

W wykonywaniu zadań MOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi miasta, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez MOPS na realizację zadań w latach 2011-2013.

Tabela 20. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2011-2013

wielkość wydatków	2011 r.	2012 r.	2013 r.
ogółem	7 096 710	7 181 885	7 165 809
w tym na świadczenia pomocy społecznej	2 361 375	2 550 243	2 752 057
na zadania własne gminy	3 245 227	3 451 304	3 713 658
na zadania zlecone gminie	3 851 483	3 730 581	3 452 151

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2011-2013 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta ulegała zmianom. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych (w 2011 r. – 2 785 830 zł, w 2012 r. – 2 611 323 zł, a w 2013 r. – 2 302 117 zł), przede wszystkim w postaci zasiłków rodzinnych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń pomocy społecznej (w 2011 r. – 2 361 375 zł, w 2012 r. – 2 550 243zł, a w 2013 r. – 2 752 057 zł), głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych i posiłku.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców miasta objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2011-2013.

Tabela 21. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1 073	992	980
liczba rodzin	744	737	731
liczba osób w rodzinach	1 848	1 749	1 680
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności miasta	13,1	12,5	12,1

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2011-2013 spadała z roku na rok (z 1.848 osób w rodzinach w 2011 roku do 1 680 osób w rodzinach w 2013 roku). Zmniejszał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności miasta (z 13,1% w 2011 roku do 12,1% w 2013 roku).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w mieście w 2013 roku.

Tabela 22. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2013 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach	rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat według decyzji administracyjnych
0-16 lat	390	pracuje	64
17-21 lat	130	pracuje dorywczo	34
22-30 lat	190	nie pracuje	78
31-40 lat	230	studiuje	5
41-50 lat	205	uczy się	3
51-60 lat	300	na rencie	80
61-70 lat	140	na emeryturze	108
71 lat i więcej	95	na zasiłku dla bezrobotnych	2
		bezrobotny bez prawa do zasiłku	371

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez MOPS pomocą społeczną w 2013 roku wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (390 osób). Ci z nich, którzy bezpośrednio korzystali ze wsparcia, otrzymywali pomoc głównie w postaci posiłku (świadczonego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”), odzieży i obuwia, brali także udział w spotkaniach okolicznościowych i wyjazdach letnich (np. na kolonie). Znacznie mniejsze, choć spore, grupy reprezentowały osoby w wieku 51-60 lat (300 osób), 31-40 lat (230 osób) i 41-50 lat (205 osób).

Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w mieście według aktywności zawodowej, najliczniejszą grupę w 2013 roku stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (371 osób). Dane te potwierdzają wysoki poziom bezrobocia od lat utrzymujący się w mieście i stanowiący główną przyczynę obniżania statusu materialnego mieszkańców.

Powyższe dane uprawniają do stwierdzenia, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców miasta korzystających ze wsparcia MOPS-u w 2013 roku stanowiły rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w mieście, które za lata 2011-20 13 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2011-2013

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
ubóstwo	441	450	461	1 056	1 064	1 088
bezdomność	26	29	23	28	31	24
potrzeba ochrony macierzyństwa	14	19	24	69	92	123
bezrobocie	468	463	447	1 282	1 218	1 146
niepełnosprawność	278	318	288	641	664	576
długotrwała lub ciężka choroba	369	391	373	805	801	713
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	133	139	168	516	469	523
przemoc w rodzinie	3	4	4	12	15	12
alkoholizm	33	28	47	47	45	68
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	10	7	15	13	12	26
zdarzenie losowe	3	2	2	9	6	3
sytuacja kryzysowa	-	-	-	-	-	-
klęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-	-	-	-

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2011-2013 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w mieście było bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS-u z tego powodu spadała z roku na rok (z odpowiednio 468 i 1 282 w 2011 r. do 447 i 1 146 w 2013 r.). Ważną przyczyną udzielania pomocy było również, będące często skutkiem braku zatrudnienia, ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem MOPS-u z tego powodu rosła z roku na rok (z odpowiednio 441 i 1 056 w 2011 roku do 461 i 1 088 w 2013 r.).

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w mieście stanowiły także problemy długotrwałej lub ciężkiej choroby i niepełnosprawności. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem MOPS-u z tych powodów wahała się (długotrwała lub

ciężka choroba odpowiednio z 369 i 805 w 2011 r. poprzez 391 i 801 w 2012 r. do 373 i 713 w 2013 r., niepełnosprawność odpowiednio z 278 i 641 w 2011 r. poprzez 318 i 664 w 2012 r. do 288 i 576 w 2013 r.). Dane te świadczą o stosunkowo wysokiej skali problemów dotyczących najczęściej ludzi starszych i zarazem potwierdzają pośrednio skutki wzrostu liczby tych osób w mieście.

Kolejną przyczyną przyznawania pomocy społecznej w mieście była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Co warto podkreślić, liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem MOPS-u z tego powodu systematycznie rosła (z odpowiednio 133 i 516 w 2011 r. do 168 i 523 w 2013 r.). W znacznie mniejszym stopniu mieszkańcy miasta korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm, czy potrzeba ochrony macierzyństwa.

Powody przyznania pomocy społecznej w mieście przez MOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2011-2013

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
pieniężna	594	666	603	591	660	603	1 456	1 544	1 390
rzeczowa	671	516	550	442	390	416	1 129	957	975
praca socjalna	X	X	X	276	359	259	714	834	618
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	25	77	b.d.	66	192	b.d.
schronienie	1	10	12	1	10	12	1	12	14
usługi opiekuńcze	42	38	36	42	38	36	65	50	45
specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	3	3	3	3	3	9	9	7

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2011-2013 najważniejsze formy wsparcia, jakie świadczone mieszkańcom miasta stanowiły pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych tymi rodzajami wsparcia ulegała wahaniom (pomoc finansowa odpowiednio z 591

i 1 456 w 2011 r. poprzez 660 i 1 544 w 2012 r. do 603 i 1 390 w 2013 r., pomoc rzeczowa odpowiednio z 442 i 1 129 w 2011 r. poprzez 390 i 957 w 2012 r. do 416 i 975 w 2013 r.).

Kolejną istotną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta w latach 2011-2013 była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. PCPR, organizacje pozarządowe). Bardzo ważnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny, których w rozpatrywanym okresie zawarto 160, z czego 64 w ramach projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Generalnie liczba rodzin oraz osób w rodzinach objętych przez MOPS pracą socjalną ulegała wahaniom (z odpowiednio 276 i 714 w 2011 r. poprzez 359 i 834 w 2012 r. do 259 i 618 w 2013 r.).

Ważną rolę w ramach udzielanej przez MOPS pomocy odgrywały również usługi opiekuńcze, które w latach 2011-2013 przyznano następującej liczbie osób (odpowiednio 65, 50 i 45), głównie osobom starszym, niepełnosprawnym, długotrwale i ciężko chorym.

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. W latach 2011-2013 liczba takich osób malała z roku na rok i wynosiła odpowiednio 6, 3 i 2.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia MOPS realizował wiele innych inicjatyw na rzecz mieszkańców miasta. Obejmowały one m.in. działania interwencyjne, które podejmowano w sytuacjach szczególnie trudnych, głównie gdy stwierdzono występowanie przemocy domowej, nieprawidłowości w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci oraz zaniedbania rodzin wobec starszych i niepełnosprawnych ich członków.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Na 50 spraw, jakie w latach 2011-2013 wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, 26 zgłosili pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ważną rolę w działalności MOPS-u odgrywała również realizacja współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego i opracowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki projektu systemowego pn. „Szansa na rozwój”. Głównym jego celem jest poprawa sytuacji społeczno-zawodowej osób w wieku aktywności zawodowej. Corocznie obejmuje on zbliżoną liczbę beneficjentów.

W 2013 roku przystąpiono do szóstej już edycji, a działania w ramach tego projektu kierowano do 3 grup beneficjentów:

- osób bezrobotnych, niepracujących oraz zatrudnionych (10 osób)
- matek dzieci niepełnosprawnych (10 osób)
- rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (10 osób)

Wszyscy zostali objęci szeroko pojętą aktywizacją zawodową oraz społeczną. Uczestnicy projektu poddani zostali doradztwu zawodowemu, w ramach którego utworzony został indywidualny plan działania dla każdego z nich. Wszyscy wykazali się wysoką motywacją i zrealizowali zaplanowaną ścieżkę wsparcia, uczestnicząc w licznych kursach, warsztatach i treningach oraz korzystając z poradnictwa.

Przy współpracy z innymi podmiotami MOPS organizował także różnorodne imprezy okolicznościowe i edukacyjne oraz zbiórki dla mieszkańców miasta.

W ramach realizowanych zadań MOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 25. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	2 785 830 zł.	2 611 323 zł.	2 302 117 zł.

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Tabela 26. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w 2013

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń
zasiłek rodzinny	6 962	686 224
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	42	42 000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	250	98 373
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	414	73 010
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	-	-
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	778	62 240
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	644	49 320

dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	395	39 500
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	354	23 180
zasiłek pielęgnacyjny	4 461	680 544
świadczenie pielęgnacyjne	809	441 990
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	81	79 000
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	15 190	2 275 181

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2011-2013 wielkość wydatków przeznaczonych przez MOPS na realizację świadczeń rodzinnych zmniejszała się z roku na rok (z 2 785 830 zł w 2011 r. do 2 302 117 zł w 2013 r.).

W 2013 r. MOPS najczęściej wypłacał zasiłek rodzinny (6 962 świadczenia), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny (4 461 świadczeń), świadczenie pielęgnacyjne (809 świadczeń) oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (778 świadczeń), z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (644 świadczenia), z tytułu samotnego wychowywania dziecka (414 świadczeń), z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (395 świadczeń) oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (354 świadczenia).

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2011-2013 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie mieszkańcom miasta. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	210	207	188
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	2 090	2 000	1 880
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	885 605 zł.	899 526 zł.	860 938 zł.

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Liczba mieszkańców miasta, którym w latach 2011-2013 MOPS przyznał świadczenie alimentacyjne malała z roku na rok (z 210 w 2011 r. do 188 w 2013 r.), podobnie jak liczba wypłaconych świadczeń (z 2 090 w 2011 r. do 1 880 w 2013 r.). Wahaniom ulegała natomiast wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (od 885 605 zł w 2011 r. poprzez 899 526 zł w 2012 r. do 860 938 zł. w 2013 r.).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Do tych, które obok Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w mieście Darłowo, należą: Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny, Miejska Świetlica Środowiskowa, Dom Dziecka, Dom Hospicyjno-Opiekuńczy, Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Klub Seniora-Zespół Śpiewaczy.

Nazwa

Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny

ul. Wieniawskiego 8, 76-150 Darłowo

Podmiot prowadzący jednostkę:

Stow. Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół na Terenie Ziemi Darłowskiej i Gmin Ościennych w Darłowie.

Zakres oferowanych usług:

Rehabilitacja i terapia manualna osób niepełnosprawnych

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 roku:

28 osób niepełnosprawnych

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Zakup sprzętu rehabilitacyjnego MAGNETRONIK,

Zakup sprzętu komputerowego przystosowanego dla osób niepełnosprawnych.

Nazwa

Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”

ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo

Podmiot prowadzący jednostkę:

MOPS w Darłowie

Zakres oferowanych usług:

Opieka wychowawcza nad dziećmi, pomoc w odrabianiu lekcji, profilaktyka uzależnień,

elementy socjoterapii, zajęcia plastyczne, komputerowe, sportowe, posiłki, edukacja prozdrowotna

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 roku:

58 uczniów

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Rozszerzenie oferty programowej o socjoterapię, profilaktykę przemocy, podnoszenie kwalifikacji pracowników, modernizacja i uzupełnienie wyposażenia placówki.

Nazwa

Dom Dziecka

ul. Morska 78, 76-150 Darłowo

Podmiot prowadzący jednostkę:

Starosta Sławieński

Zakres oferowanych usług:

- pomoc prawna dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą
- poradnictwo prawne dla w/w osób
- pomoc psychologiczna, terapia i wsparcie dla dzieci w r.p.z.
- opieka koordynatora dla rodzin zastępczych
- szkolenia dla koordynatorów
- szkolenia dla osób pełniących funkcję pieczy zastępczej

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 roku:

14 rodzin zastępczych, dzieci w tych rodzinach.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia takiej funkcji.

Nazwa

Dom Hospicyjno-Opiekuńczy Caritas im. Biskupa Cz.. Domina

ul. Wiejska 9, 76-150 Darłowo

Podmiot prowadzący jednostkę:

Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

Zakres oferowanych usług:

- opieka medyczna
- hospicjum stacjonarne

- hospicjum domowe
- opieka długoterminowa

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 roku:

Chorzy na choroby nowotworowe, z odleżynami IV stopnia – 31 miejsc

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Zaopatrzenie w bieliznę pościelową, osobistą, środki czystości, pampersy, żywność

Nazwa

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dorian”

ul. Emilii Plater 40, 76-150 Darłowo

Podmiot prowadzący jednostkę:

Fundacja „Ibis”, Sławno

Zakres oferowanych usług:

- opieka psychologiczno-pedagogiczna
- całodobowa opieka i wychowanie
- prowadzenie zajęć i socjoterapii
- możliwość kształcenia i rozwoju
- wyrównywanie opóźnień
- działania w kierunku powrotu dziecka do środowiska rodzinnego
- terapia indywidualna

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 roku:

14 dzieci w wieku 10-18 lat w placówce w Darłowie i 14 w Sławnie.

Nazwa

Zespół Śpiewaczy przy Klubie Seniora „Babunia”

ul. Wiśniewskiego 13a, 76-150 Darłowo

Podmiot prowadzący jednostkę:

PKPS w Darłowie

Zakres oferowanych usług:

Występy na imprezach kulturalnych miasta i gminy Darłowo

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 roku:

Mieszkańcy Darłowa i gmin ościennych

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Udostępnianie środka transportu na imprezy poza Darłowem.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Sławnie funkcjonują Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania również mieszkańców miasta.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ma swoją filię w Darłowie. W 2013 roku PPP udzieliła wsparcia 506 dzieciom i młodzieży z miasta Darłowo. W ramach swojej działalności Poradnia wydała 599 diagnoz, w tym 179 psychologicznych, 153 pedagogiczne i 267 diagnoz logopedycznych. W zakresie pomocy bezpośredniej zrealizowano 116 zajęć, w tym korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne i socjoterapeutyczne. Poradnia udzielała także porad po badaniach przesiewowych (20), wydano ogółem 65 opinii i 59 orzeczeń. W ramach pomocy udzielanej nauczycielom, rodzicom i wychowawcom organizowano warsztaty, prelekcje, spotkania rady pedagogicznej i wykłady, w których uczestniczyło ogółem 371 osób.

Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności miasta w latach 2011-2013 przedstawia natomiast poniższa tabela.

Tabela 28. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	12	3	3
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	3	5
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	12	21	20
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	15	12	16
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	5	2	2
liczba usamodzielnianych dzieci z miasta	0	3	4

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie

W latach 2011-2013 malała liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (z 12 w 2011 r. do 3 w 2013 r.), a liczba dzieci w nich przebywających ulegała wahaniom (z 12 w 2011 r. poprzez 21 w 2012 r. do 20 w 2013 r.). Odnotowano spadek liczby rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta (z 5 w 2011 r. do 2 w 2013 r.).

Jeśli chodzi o pobyt dzieci z miasta w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, ich liczba w latach 2011-2013 zmieniała się (z 15 w 2011 r. poprzez 12 w 2012 r. do 16 w 2013 r.). Zwiększała się liczba dzieci umieszczonych w tego typu placówce (z 1 w 2011 r. do 5 w 2013 r.). Warto dodać, iż o ile w 2011 roku nie usamodzielniono żadnego z pochodzących z miasta wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, o tyle w latach 2012-2013 dotyczyło to odpowiednio 3 i 4 osób.

W ramach dopełnienia powyższych informacji, należy dodać, iż przy Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Sławnie działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który prowadzi poradnictwo specjalistyczne, oferuje pomoc pedagoga, psychologa i pracownika socjalnego, zapewnia wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, które nie mają schronienia, oraz osobom pełnoletnim opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego lub rodziny zastępcze, które są uprawnione do pomocy na usamodzielnienie i znajdują się w sytuacji kryzysowej.

W 2013 roku mieszkańcy miasta Darłowo korzystali również z oferty jednostek wsparcia działających poza gminą. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat mieszkańców miasta objętych przez nie wsparciem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Jednostki wsparcia spoza miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2013 roku

nazwa i adres instytucji	kategoria klienta oraz liczba osób z miasta objętych wsparciem w 2012 r.
Towarzystwo Pomocy im .Św. Brata Alberta Schronisko dla bezdomnych w Koszalinie, ul. Mieszka I 16	9 osób bezdomnych
Dom dla bezdomnych „Oaza”, Przeradz 63	1 osoba bezdomna przewlekłe chora
Stow. Pro-Bono, Pomoc nieuleczalnie chorym-bezdomnym Centrum Socjopomocy, Linowo 8	1 osoba bezdomna chora
Stowarzyszenie „Monar” Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Markot” Rogoźno	1 osoba bezdomna uzależniona od narkotyków
Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „Markot” Bircza	1 osoba bezdomna
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu Stanomino 5	Osoby uzależnione od alkoholu
Ośrodek Rehabilitacyjno-Postresocjalizacyjny Darzewo 6	Osoby uzależnione od substancji psuchoaktywnych
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sławnie	3 osoby niepełnosprawne
Dom Pomocy Społecznej – 13	22 osoby
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Sławno, Cieszkowskiego 4B	3 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie

12. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2013 roku w Darłowie funkcjonowało 49 organizacji pozarządowych. Samorząd miasta, w oparciu o akt prawa miejscowego (Program współpracy Miasta Darłowo z organizacjami pozarządowymi), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych miasta, wsparcia lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w mieście.

Tabela 30. Organizacje pozarządowe w mieście w 2013 roku

lp.	nazwa organizacji	adres
1.	Caritas Parafii p.w. M.B. Częstochowskiej	ul. Franciszkańska 4 76-150 Darłowo
2.	Caritas Parafii p.w. św. Gertrudy	ul. D. Tynieckiego 23 76-150 Darłowo
3.	Darłowska Lokalna Grupa Rybacka w Dorzeczu Wieprzy, Grabowej i Unieści	ul. Wilków Morskich 17 76-150 Darłowo
4.	Darłowski Klub Oyama Karate	ul. Osiedle Zwycięstwa 6/4 76-160 Darłowo
5.	Darłowski Młodzieżowy Klub Sportowy „Delfin”	ul. WOP 12 76-150 Darłowo
6.	Darłowskie Centrum Wolontariatu	ul. Królowej Jadwigi 3 76-150 Darłowo
7.	Darłowskie Stowarzyszenie Abstynenta Unitas	ul. Wieniawskiego 8 76-150 Darłowo
8.	Darłowskie Stowarzyszenie Kultura Sztuka Region	ul. H. Wieniawskiego 14/5 76-150 Darłowo
9.	Dom Hospicyjno Opiekuńczy Caritas im. Biskupa Czesława Domina w Darłowie	ul. Wiejska 9 76-150 Darłowo
10.	Ekologiczny Klub Obywatelski „Czuwanie”	ul. Żeromskiego 16/2
11.	Fundacja „Uśmiech dziecka”	ul. Pocztowa 32 76-150 Darłowo
12.	Klub Amazonki w Darłowie	ul. J. Matejki 17 76-150 Darłowo

13.	Klub Kolarski Kross Ziemia Darłowska	ul. O. D. Tynieckiego 2 76-150 Darłowo
14.	Klub Pionierów Ziemi Darłowskiej	ul. Morska 6 76-150 Darłowo
15.	Klub Seniora „Nadzieja Złotego Wieku”	ul. Wieniawskiego 13A 76-150 Darłowo
16.	Klub Sportowy Stocznia Darłowo M&W	ul. Conrada 1 76-150 Darłowo
17.	Koło Terenowe nr 238 Społecznego Towarzystwa Oświatowego	ul. Zwycięstwa 1 76-150 Darłowo
18.	Miejski Klub Sportowy Darłovia Darłowo	ul. Sportowa 1 (OSiR) 76-150 Darłowo
19.	Miejsko-Gminny Klub Honorowych Dawców Krwi PCK Kropelka w Darłowie	ul. M.C. Skłodowskiej 32/2 76-150 Darłowo
20.	Niezależna Inicjatywa Obywatelska	ul. Bosmańska 32 76-150 Darłowo
21.	Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego	ul. Leśna 3m2 76-150 Darłowo
22.	Pływacki Uczniowski Klub Sportowy Neon	ul. Północna 14 76-150 Darłowo
23.	Polski Związek Działkowców, Rodzinny Ogród Działkowy „Zjednoczenie” w Darłowie	ul. gen. Sowińskiego 6 76-150- Darłowo
24.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Zarząd Rejonowy	ul. Królowej Jadwigi 5c/3 76-150 Darłowo
25.	Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Oddział Darłowsko-Sławieński	ul. Dąbrowskiego 4 76-150 Darłowo
26.	Polski Związek Łowiecki (PZŁ) – Koło Łowieckie „Odynec” Darłowo	ul. Królowej Jadwigi 24; skr. poczt 59, 76-150 Darłowo
27.	Polski Związek Niewidomych Okręg Zachodniopomorski Koło w Darłowie	ul. Wieniawskiego 13A 76-150 Darłowo
28.	Polski Związek Wędkarski Koło w Darłowie	ul. M.C. Skłodowskiej 25 76-150 Darłowo
29.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło w Darłowie	ul. Wieniawskiego 13A 76-150 Darłowo
30.	Pomorskie Stowarzyszenie Bezrobotnych - Bezdomnych i Osób Niepełnosprawnych	ul. 1-go Maja 3 76-150 Darłowo
31.	Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Darłowskiej „Zagroda”	Cisowo 20 76-150 Darłowo
32.	Stowarzyszenie Na Rzecz Inicjatyw Lokalnych „Mała Ojczyzna”	ul. Słowiańska 24 76-150 Darłowo
33.	Stowarzyszenie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „Otwarte Drzwi” w Darłowie	ul. D. Tynieckiego 20 76-150 Darłowo
34.	Stowarzyszenie na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Muzeum Techniki i Techniki Wojskowej TYTAN	Malechowo 27b 76-142 Malechowo
35.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin I Przyjaciół na Terenie Ziemi Darłowskiej I Gmin Ościennych	ul. Wieniawskiego 8 76-150 Darłowo
36.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie "Na dzisiaj" w Darłowie	ul. Wyspiańskiego 25B/m7 76-150 Darłowo

37.	Stowarzyszenie Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Darłowie	ul. Chopina 4 76-150 Darłowo
38.	Szkolny Morski Klub Żeglarski „Albatros”	ul. Żeromskiego 25 76-150 Darłowo
39.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Darłowskiej	ul. Zamkowa 4 76-150 Darłowo
40.	Uczniowski Klub Sportowy Ashihara Karate i Ju Jitsu	ul. Grottgera 2a 76-150 Darłowo
41.	Uczniowski Klub Sportowy Orlik Darłowo przy Szkole Podstawowej nr 3	ul. Wyspiańskiego 25 d/7 76-150 Darłowo
42.	Uczniowski Klub Sportowy Sztorm – Darłowo	ul. Zwycięstwa 1 76-150 Darłowo
43.	Uczniowski Klub Sportowy Tajfun	Zwycięstwa 1 Darłowo
44.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Tornado przy Miejskim Gimnazjum	ul. Franciszkańska 2 76-150 Darłowo
45.	WOPR Powiatu Sławieńskiego z siedzibą w Darłowie	ul. Sportowa 1 76-150 Darłowo
56.	Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział w Darłowie	ul. M.C. Skłodowskiej 44 76-150 Darłowo
47.	ZHP Hufiec Sławno Krąg Seniora „Darłowianie” w Darłowie	Al. Wojska Polskiego 51/4 76-150 Darłowo
48.	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych	ul. Wieniawskiego 13A 76-150 Darłowo
49.	Związek Sybiraków Koło Terenowe w Darłowie	ul. Hanki Sawickiej 1C/8 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W 2013 roku w Darłowie były 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz Zbór Kościoła Zielonoświątkowego i Zbór Świadków Jehowy z Salą Królestwa. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Kościoły w mieście w 2013 roku

Lp.	Nazwa parafii	Adres kościoła
1.	Parafia Matki Bożej Częstochowskiej w Darłowie	ul. Franciszkańska 4, 76-150 Darłowo
2.	Parafia św. Gertrudy w Darłowie	ul. Ojca Damiana Tynieckiego 23 76-150 Darłowo
3.	Parafia św. Maksymiliana Marii Kolbego w Darłównu	ul. Gdyńska 3, 76-153 Darłówno
4.	„Jezusa Chrystusa” Kościół Zielonoświątkowy Zbór w Darłowie	ul. Bogusława X 20 lok. 2, 76-150 Darłowo
5.	Chrześcijański Zbór Świadków Jehowy z Salą Królestwa	ul. Stefana Żeromskiego 65, 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych miasta badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. burmistrza, radnych, naczelników wydziałów Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców miasta. Do analizy przedłożono w sumie 31 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w mieście.

Atuty miasta

Na wstępie przedstawiciele środowiska lokalnego poproszono o wskazanie największych atutów miasta. Wymieniając je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na bardzo dobrą lokalizację miasta – na pięknym wybrzeżu Morza Bałtyckiego, gdzie, obok nabrzeża portowego, jest do dyspozycji ponad pięć kilometrów rozległych piaszczystych plaż. Takie położenie geograficzne, dobry klimat, a także czyste środowisko przyrodnicze sprzyjają w naturalny sposób rozwojowi turystyki i agroturystyki. Jest to, według zdecydowanej większości ankietowanych, najważniejszy atut miasta. Doceniono również dynamiczny rozwój i modernizację miasta, co pozostaje w ścisłym związku z jego walorami turystycznymi, podobnie, jak rozwijająca się infrastruktura związana z hotelarstwem i gastronomią, ale też drogowa. Mieszkańcy zwracali również uwagę na stwarzający szanse dla gospodarki dostatek terenów inwestycyjnych oraz rozwijające się w tym regionie rybołówstwo i powiązane z nim przetwórstwo. Podkreślano także duży potencjał kulturalny miasta, w tym istnienie ciekawych obiektów historycznych. Niektórzy spośród respondentów wyrazili zadowolenie, że w mieście o takim charakterze łatwo można znaleźć pracę sezonową. Nieliczni ankietowani z aprobatą odnieśli się do pracy lokalnego samorządu.

Słabe strony miasta

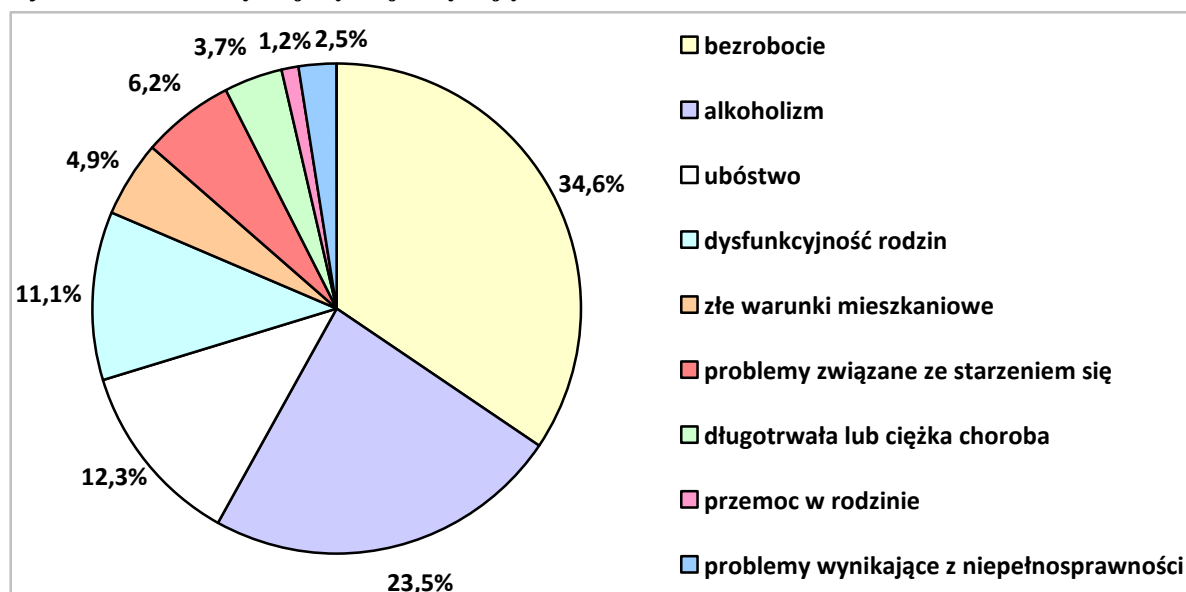
Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony miasta. Najwięcej zastrzeżeń zgłoszono pod adresem miejscowych władarzy za źle zorganizowany rynek pracy sezonowej i zaniedbania w tym zakresie skutkujące trudnościami w znalezieniu

takiej pracy. Ale nie tylko brak pracy sezonowej jest dużym problemem mieszkańców tego terenu; znacznie bowiem poważniejszą kwestią jest brak stałego zatrudnienia. Wysokie bezrobocie pojawiało się bardzo często wśród wymienianych przez respondentów słabych stron miasta. Jest ono przyczyną kolejnych problemów, z których najważniejsze to ubożenie społeczeństwa i wyjazdy młodych obywateli w poszukiwaniu pracy do większych miast i za granicę. Inną wskazywaną przez przedstawicieli środowiska lokalnego słabością był zły stan dróg lokalnych. W zakresie infrastruktury badani wskazywali również na brak chodników i ścieżek rowerowych oraz połączeń kolejowych. Część badanych uznała, że w mieście jest stanowczo za dużo elektrowni wiatrowych. Za ważne problemy respondenci uznali również ograniczoną liczbę mieszkań komunalnych i socjalnych oraz utrudniony dostęp do usług medycznych.

Analizując słabe strony miasta, respondenci wspominali także o nieefektywnym, ich zdaniem, wykorzystywaniu środków unijnych, a w tym kontekście wskazywano na brak zakładów pracy i inwestorów mogących je utworzyć. Niektórzy spośród ankietowanych uznali, że gmina jest zbyt słabo promowana. Nieliczni narzekali na konfliktowanie mieszkańców Darłowa i Darłówka.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców miasta. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta

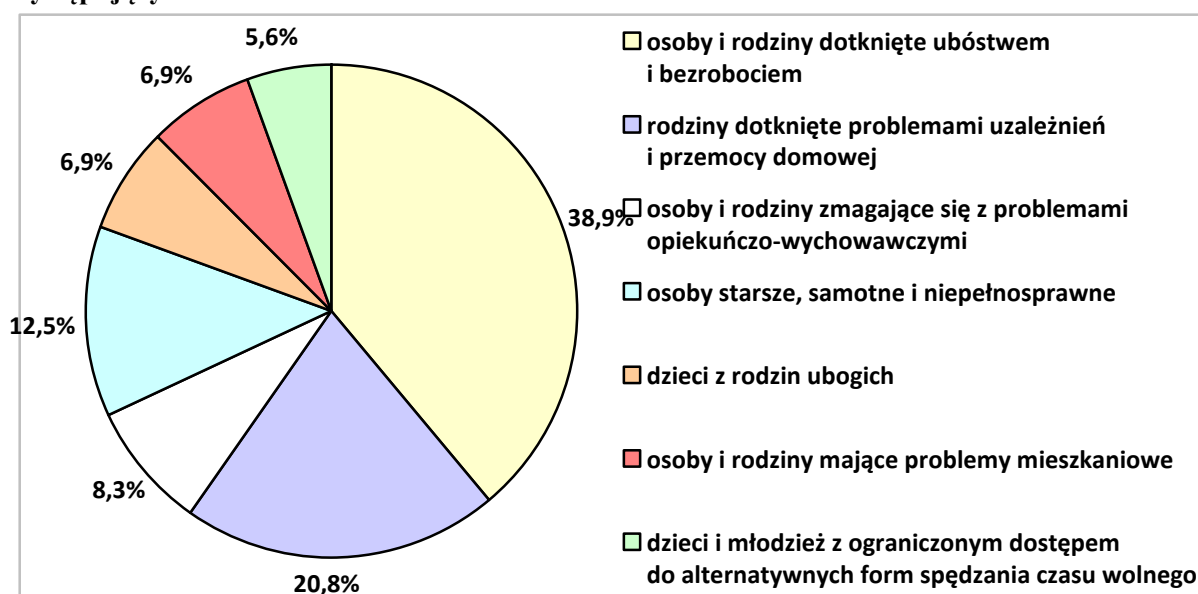
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców miasta, respondenci zaliczyli bezrobocie (34,6%) oraz alkoholizm (23,5%). Szczególną uwagę zwrócili również na ubóstwo

(13,3%), dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych (11,1%), problemy związane ze starzeniem się (6,2%), złe warunki mieszkaniowe (4,9%). W dalszej kolejności wymienili m.in. długotrwałą lub ciężką chorobę (3,7%), problemy wynikające z niepełnosprawności (2,5%), przemoc w rodzinie (1,2%),

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w mieście

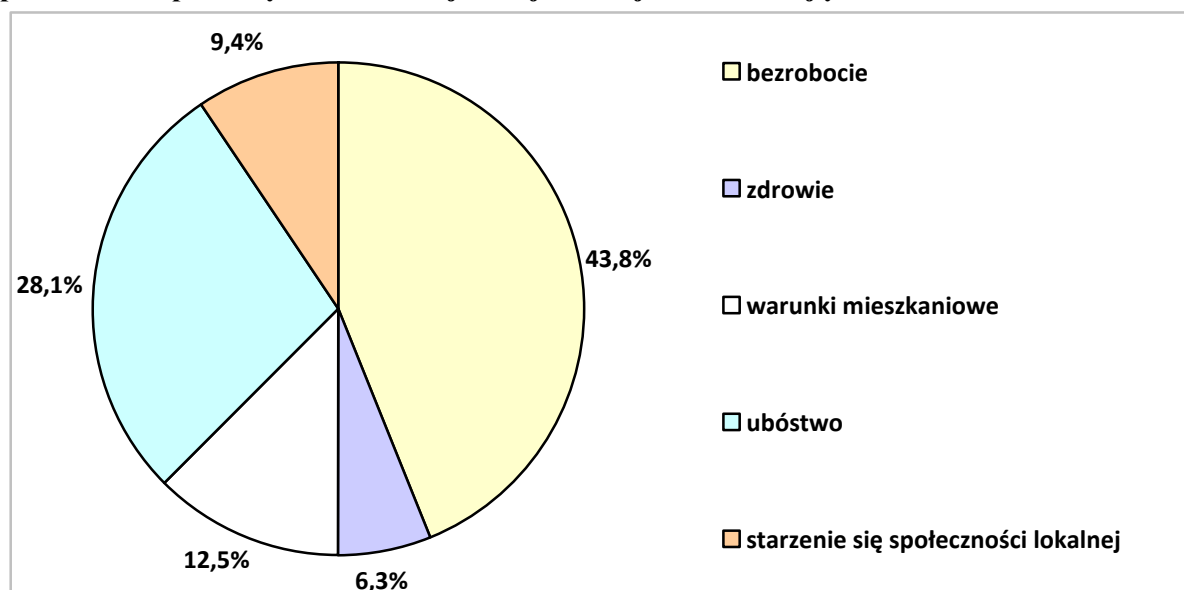

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (38,9%) stwierdziło, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w mieście, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na osoby i rodziny zmagające się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (20,8%), opiekuńczo-wychowawczymi (8,3%) oraz osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (12,5%). Zdaniem respondentów z następstwami problemów społecznych w mieście zmagają się także m.in. dzieci z rodzin ubogich (6,9%), osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (6,9%), dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (5,6%) .

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (43,8%) oraz ubóstwo (28,1%), starzenie się społeczności lokalnej (9,4%), warunki mieszkaniowe (12,5%) i zdrowie (6,3 %).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w mieście?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanej i przemyślanej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, wskazując na wsparcie zarówno materialne, jak i poradnictwo specjalistyczne, aktywizację zawodową, stypendia dla młodzieży oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Szczególny nacisk położyli na przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozbudowę mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępu mieszkańców miasta do szerszego zakresu usług medycznych oraz pomocy społecznej. Podkreślano również konieczność skoordynowania działań wszystkich służb i instytucji pomocowych, aby zwiększyć efektywność udzielanej pomocy.

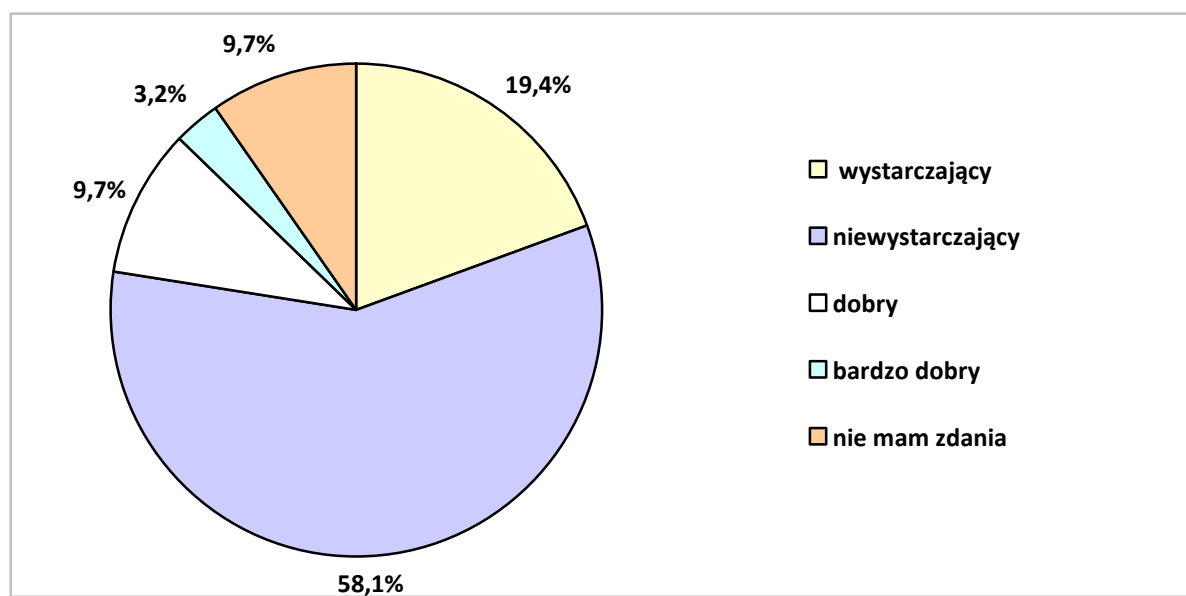
Do ważnych działań, które wymagają podjęcia w mieście, respondenci zaliczyli także przedsięwzięcia służące zmniejszeniu skali problemu uzależnień.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w mieście

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w mieście bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, oraz Powiatowy Urząd Pracy. Ważną rolę do odegrania przypisali również Policji, Straży Miejskiej i placówkom oświatowym. Zwrócili także uwagę na jednostki ochrony zdrowia, jednostki kultury, parafie, Caritas, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, stowarzyszenia i inne organizacje pozarządowe, centrum wolontariatu.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w mieście placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w mieście?

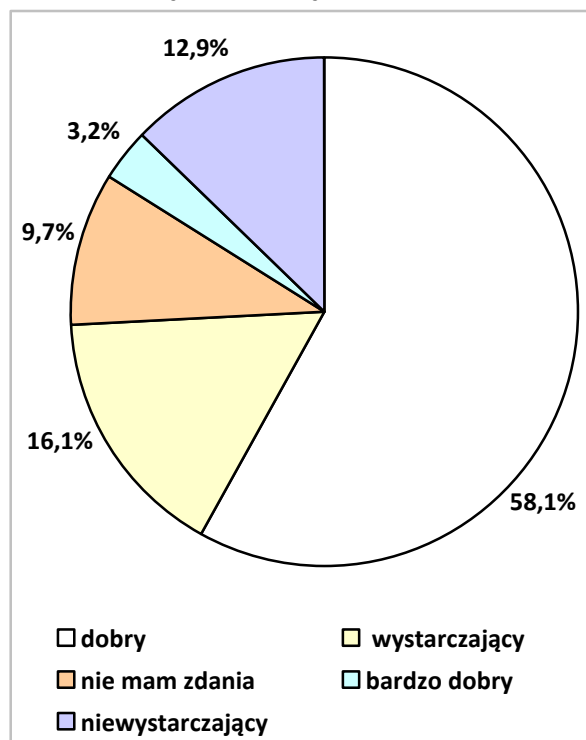
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów (58,1%) negatywnie oceniła dostępność placówek służby zdrowia w mieście. Prawie 20,0% z nich uznało ją za wystarczającą, blisko 10,0% za dobrą, a 3,2% za bardzo dobrą. Natomiast 9,7% badanych nie miało w tej sprawie zdania.

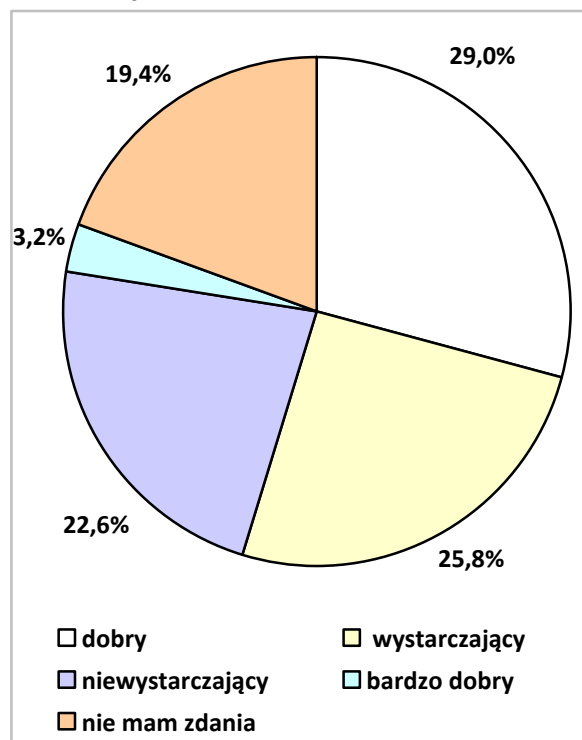
Do lekarzy, których w mieście brakuje bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: kardiologa, ortopedę, chirurga, diabetologa, okulistę, onkologa,

dermatologa, neurologa, psychiatrę, pulmonologa, lekarza rodzinnego, stomatologa, endokrynologa, laryngologa i pediatrę.

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w mieście?

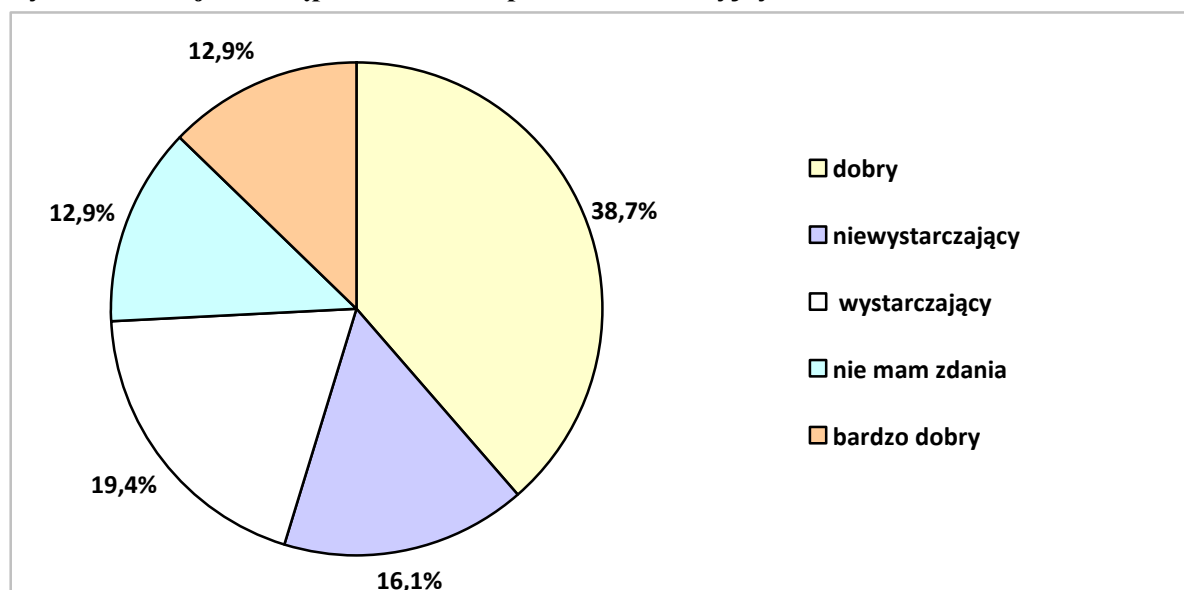
Wykres 7. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Największy odsetek respondentów (odpowiednio 58,1% i 29,0%) stwierdził, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w mieście jest dobry. Za wystarczający uznało go odpowiednio 16,1% i 25,8%, a za bardzo dobry po 3,2% badanych. Negatywnie dostępność placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w mieście oceniło odpowiednio 12,9% i 22,6 ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie miało odpowiednio 9,7% i 19,4% respondentów.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w mieście brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali szkoły ponadgimnazjalne, szkołę wyższą, nowoczesne biblioteki, teatr, filharmonię, „Piknik naukowy”, DPS, dom dla samotnych matek i placówki terapeutyczne.

Wykres 8. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

38,7% respondentów dobrze oceniło dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście, a 19,4% przyznało, że jest on wystarczający. 16,1% badanych uznało jednak, że jest on niewystarczający, a bardzo dobrą opinię w tej sprawie przedstawiło 12,9% ankietowanych. Zdania na ten temat nie miało 12,9% respondentów.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli sporo deficytów. Wśród nich najczęściej wymieniali niedostatek takich obiektów, jak: basen, boiska, hale sportowe, place zabaw, siłownie, skateparki, ogrody jordanowskie, ogólnodostępne kluby sportowe i korty tenisowe.

14. BEZROBOCIE

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie, filia w Darłowie, w latach 2011-2013 liczba osób bezrobotnych w Darłowie ulegała zmianom; od 1 101 na koniec 2011 roku poprzez 1 295 osób na koniec roku następnego do 1 171 osób na koniec roku 2013. Wśród ogółu osób pozostających bez pracy nieznaczną większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 562, 665 i 599. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Bezrobotni w mieście według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba bezrobotnych w mieście	1 101	1 295	1 171
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	11,7	14,0	12,9
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	562	665	599
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	51,0	51,3	51,1

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie, filia w Darłowie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2011-2013 w powiecie sławieńskim, województwie zachodniopomorskim i w kraju.

Tabela 33. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
stopa bezrobocia w powiecie sławieńskim	24,8	27,2	25,4
stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	17,6	18,2	18,0
stopa bezrobocia w kraju	12,5	13,4	13,4

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2011-2013 powiat sławieński charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i kraju, stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, jak i w województwie w 2013 roku odnotowano jej spadek w porównaniu z rokiem poprzednim.

Niezależnie od tego faktu, warto pamiętać, że województwo zachodniopomorskie, a także wchodzący w jego skład powiat sławieński należą do tych regionów naszego kraju, w których od lat wskaźniki dotyczące bezrobocia rejestrowane są na najwyższych poziomach. Brak zatrudnienia jest więc na tym terenie jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Nie należy przy tym zapominać, że pozostawanie bez pracy prowadzi do powstawania kolejnych problemów, wśród których bardzo dotkliwie odczuwanym przez dotknięte nim osoby i rodziny jest radykalne obniżenie statusu materialnego. Może to być powodem rozlicznych dysfunkcji, ograniczania udziału w życiu społecznym, utraty możliwości realizowania planów życiowych i rozwoju.

Sytuacja ta wymaga szczególnej uwagi ze strony instytucji pomocowych i służb społecznych, przed którymi stoi niezwykle trudne zadanie w zakresie niwelowania skutków bezrobocia.

15. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązki opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak dostatecznej opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwałe rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości. Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w mieście Darłowo utrzymuje się na niezbyt wysokim poziomie, a w 2013 roku odnotowano spadek liczby osób, którym świadczone wsparcie z tego powodu. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z miasta świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) oraz schronienia. W latach 2011-2013 liczba rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z powodu bezdomności ulegała wahaniom (liczba rodzin: z 26 w 2011 r. poprzez 29 w 2012 r. do 23 w 2013 r., liczba osób w rodzinach z 28 w 2011 r. poprzez 31 w 2012 r. do 24 w 2013 r.). Schronienie osobom bezdomnym zapewniały Schronisko dla bezdomnych Tow. Pomocy im. Św. Brata Alberta w Koszalinie, dom dla bezdomnych „Oaza” w Przeradzu, domy Stowarzyszenia Pomocy Bliźniemu „Markot” w Rogoźnie i Birczy.

16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego,

jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 34. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2 000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4 000 osób	ok. 1 000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4 000 osób	ok. 1 000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5 000-7 000 osób	1 250-1 750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5 300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1 330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych.

Na szczeblu miasta działania te wyznaczane są w ramach miejskich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2011-2013.

Tabela 35. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2011-2013

wielkość wydatków	2011 r.	2012 r.	2013 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	547 935,20	568 767,18	557 699,74
na przeciwdziałanie narkomanii	6 732,00	9 350,00	10 035,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	5 250,00	3 313,28	7 420,50
razem	559 917,20	581 430,46	575 155,24

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie

W latach 2012-2013 roku wysokość kwot wydatkowanych w mieście na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie była wyższa niż w roku 2011 (581 430,46 zł i 575 155,24 zł w stosunku do 559 917,20 zł). W analizowanym okresie wahaniami ulegała wysokość kwot przeznaczanych na walkę z alkoholizmem i przemocą domową, zwiększały się natomiast kwoty wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa miejska komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w Darłowie oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność MKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście	136	131	120
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	135	133	100
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	113	110	89
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	135	110	89

liczba negatywnych opinii MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	33	51	285
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	3	7
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	14	-	-
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których MKRPA skierowała na terapię	0	1	-
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym MKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	-	-

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie.

W latach 2011-2013 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście zmniejszała się z roku na rok (ze 136 w 2011 r. do 120 w 2013 r.; limit punktów uchwalony przez Radę Miejską wynosił na koniec 2013 r. 105). Liczba przeprowadzonych w nich kontroli malała (od 135 w 2011 r. do 100 w 2013 r.). Spadek liczby punktów sprzedaży alkoholu w mieście wynikał z wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ich liczba w kolejnych latach była coraz mniejsza (ze 113 w 2011 r. do 89 w 2013 r.; liczba obowiązujących zezwoleń na koniec 2009 r. wynosiła 270). Do spadku liczby punktów sprzedaży alkoholu w mieście przyczyniały się również pozytywne opinie MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, których liczba w latach 2011-2013 była coraz niższa (od 135 w 2011 r. do 89 w 2013 r.). W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w analizowanym okresie nie wydawano negatywnych opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, nie podjęto także decyzji w sprawie cofnięcia takiego zezwolenia.).

W ramach podejmowanych działań MKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2011-2013 liczba osób nimi objętych bardzo znacząco rosła z roku na rok (z 33 w 2011 r. do 285 w 2013 r.). Wahaniom ulegała natomiast liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (od 4 w 2011 r. poprzez 3 w 2012 r. do 7 w 2013 r.). Warto dodać, iż w 2013 r. 6 osób z miasta zobowiązanych do leczenia odwykowego objęto nadzorem kuratora.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, MKRPA kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem tylko w 2011 r. (14 osób) nie skierowała żadnej osoby na terapię, nie złożyła również w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie żadnego zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście pełnią inne jednostki i grupy wsparcia. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 37. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w mieście

nazwa jednostki	adres
Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	ul. Skłodowskiej-Curie 32, 76-150 Darłowo
Amicus. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu	ul. H. Wieniawskiego 18, 76-150 Darłowo
Grupa AA. Jutrzenka	ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
Grupa AA. Promyk	ul. Franciszkańska 4, 76-150 Darłowo
Darłowskie Stowarzyszenie Abstynenta „Unittas” w Darłowie	ul. Żeromskiego 8, 76-150 Darłowo
Punkt Konsultacyjny	ul. Skłodowskiej-Curie 32, ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo
Zespół Interdyscyplinarny	ul. Tynieckiego 20, 76-150 Darłowo
Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”	ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście świadczy również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2011-2013 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagaly się z alkoholizmem i przemocą domową.

Liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia MOPS-u w związku z przemocą w rodzinie była bardzo niewielka i ulegała nieznacznym wahaniom (liczba rodzin: z 3 w 2011 r. poprzez 5 w 2012 r. do 4 w 2013 r., liczba osób w rodzinach: z 12 w 2011 r. poprzez 15 w 2012 r. do 12 w 2013 r.).

Wahaniom ulegała również liczba osób objętych pomocą z powodu alkoholizmu (liczba rodzin: z 33 w 2011 r. poprzez 28 w 2012 r. do 47 w 2013 r., liczba osób w rodzinach z 47 w 2011 r. poprzez 45 w 2012 r. do 68 w 2013 r.).

17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Problemy oraz doświadczenia kobiet i mężczyzn powinny być integralnym elementem planowania, wdrażania i monitorowania realizowanych programów i projektów, aby nierówność się nie utrzymywała, a kobiety i mężczyźni odnosili równe korzyści. Dzięki wdrażaniu zasady równości szans płci w realizowanych przedsięwzięciach, odpowiadają one lepiej na specyficzne potrzeby zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Według Komisji Europejskiej barierami równości płci są:

- segregacja pionowa i pozioma rynku pracy,
- różnice w płacach kobiet i mężczyzn,
- mała dostępność elastycznych form czasu pracy,
- niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych,
- niski udział kobiet w podejmowaniu decyzji,
- przemoc ze względu na płeć,
- niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia,
- niewystarczający system opieki przedszkolnej,
- stereotypy płci we wszystkich obszarach,
- dyskryminacja wielokrotna, szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, niepełnosprawnych, należących do mniejszości etnicznych.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W rozpatrywanym okresie struktura ludności Darłowa pod względem płci nie ulegała zasadniczym zmianom. W latach 2011-2013 w mieście było więcej kobiet niż mężczyzn. W poszczególnych latach na 100 mężczyzn przypadało odpowiednio 106, 106 i 105 kobiet. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie ludności miasta pozostawał, jak widać, na podobnym poziomie, nieznacznie zmniejszeniu ulegając w 2013 roku. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Udział kobiet w liczbie ludności miasta w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba ludności miasta ogółem	14 002	13 897	13 802
liczba kobiet	7 417	7 374	7 182
udział kobiet w liczbie ludności miasta ogółem	52,9%	53,0%	52,1%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie kobiety stanowiły ponad połowę ogólnej liczby osób bezrobotnych w mieście, przy czym ich udział w liczbie osób bezrobotnych utrzymywał się na zbliżonym poziomie. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w mieście w latach 2011-2013

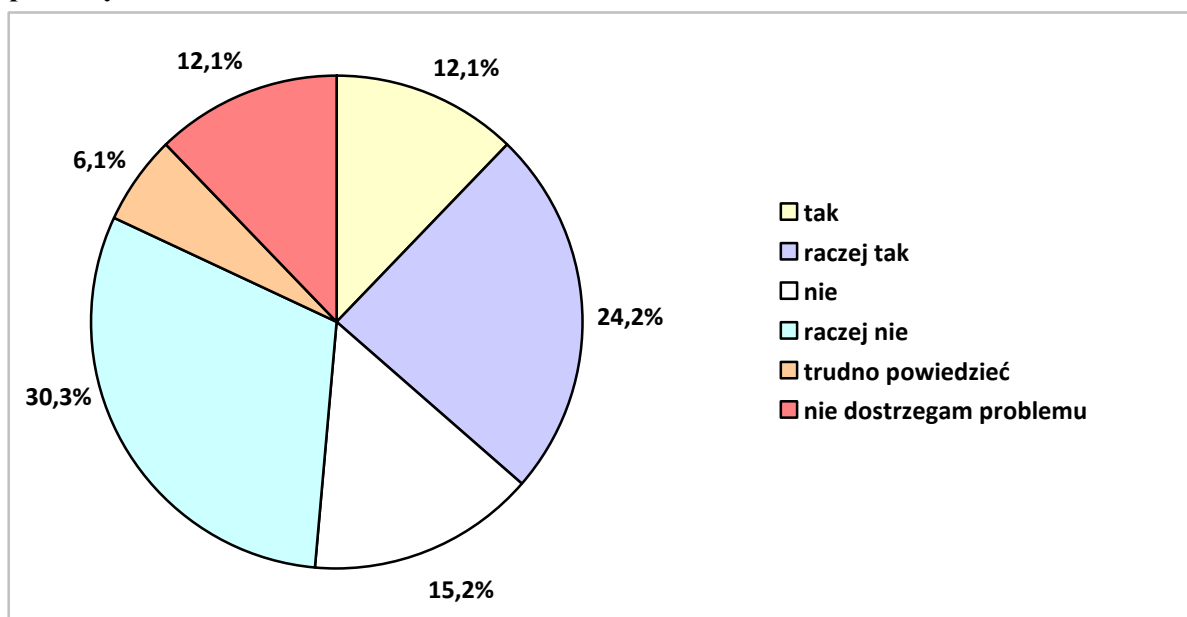
	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób bezrobotnych w mieście ogółem	1 101	1 295	1 171
liczba bezrobotnych kobiet	562	665	599
udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w mieście	51,0%	51,3%	51,1 %

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w mieście przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono 33 ankiety wypełnione przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i wybranych losowo mieszkańców miasta.

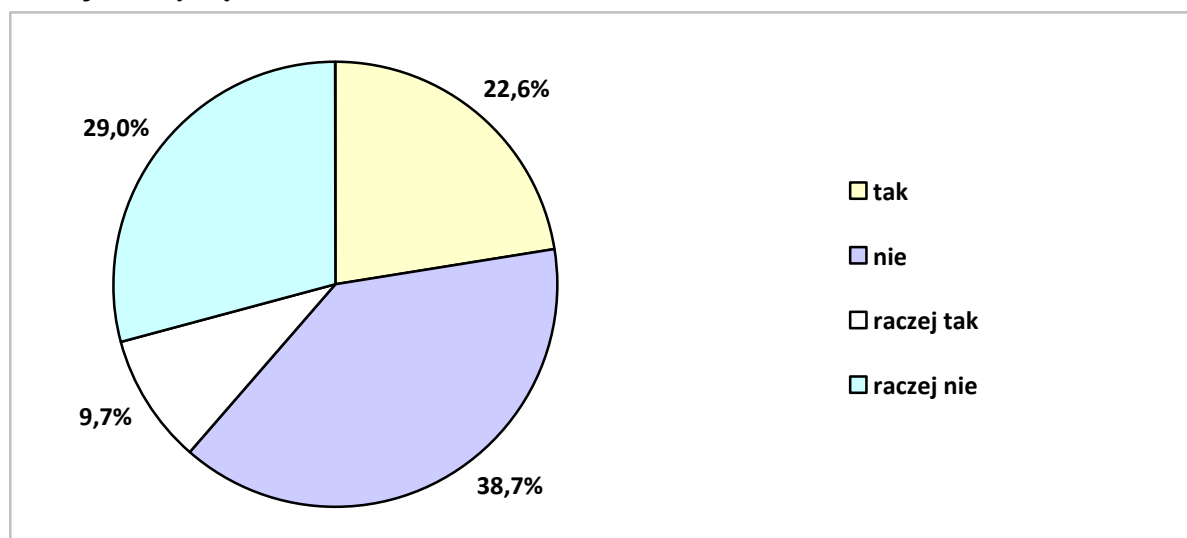
W pierwszym pytaniu poproszono badanych o odpowiedź na pytanie, czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jest dużym problemem społecznym. Łącznie 45,5% ankietowanych uznało, że nie jest lub raczej nie jest to duży problem społeczny. Odmiennego zdania było łącznie 36,3% respondentów.

Skali problemu nie potrafiło określić 6,1%, a 12,1% w ogóle nie dostrzega istnienia tego problemu. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Czy postrzega Pan(-i) istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?

Dane z badania ankietowego.

Kolejne pytanie dotyczyło opinii na temat rozpowszechniania stereotypów dotyczących zarówno kobiet jak i mężczyzn. 38,7% respondentów uważa, że w mieście nie są rozpowszechniane stereotypy dotyczące kobiet i mężczyzn. Blisko 30%) raczej nie widzi takiego problemu. Natomiast niecała jedna trzecia (32,3%) badanych jest odmiennego zdania. Odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

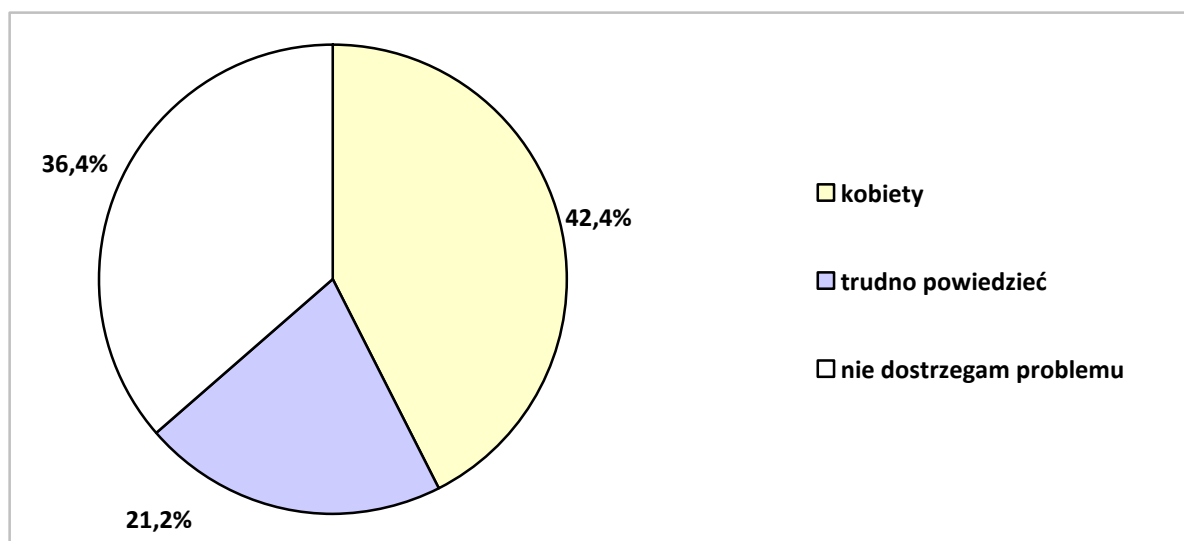
Wykres 10. Czy Pan (-i) zdaniem w mieście rozpowszechnione są stereotypy dotyczące zarówno kobiet jak i mężczyzn?

Dane z badania ankietowego.

Zasada równości szans płci nie jest zasadą dotyczącą tylko kobiet, tworzoną przez kobiety i dyskryminującą mężczyzn, ani też nie ma na celu doprowadzenia do tego,

aby kobiety i mężczyźni stali się tacy sami. Ma ona ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju) kobietom i mężczyznom. Z tego względu w następnym pytaniu zapytano respondentów, kto ich zdaniem jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn. Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

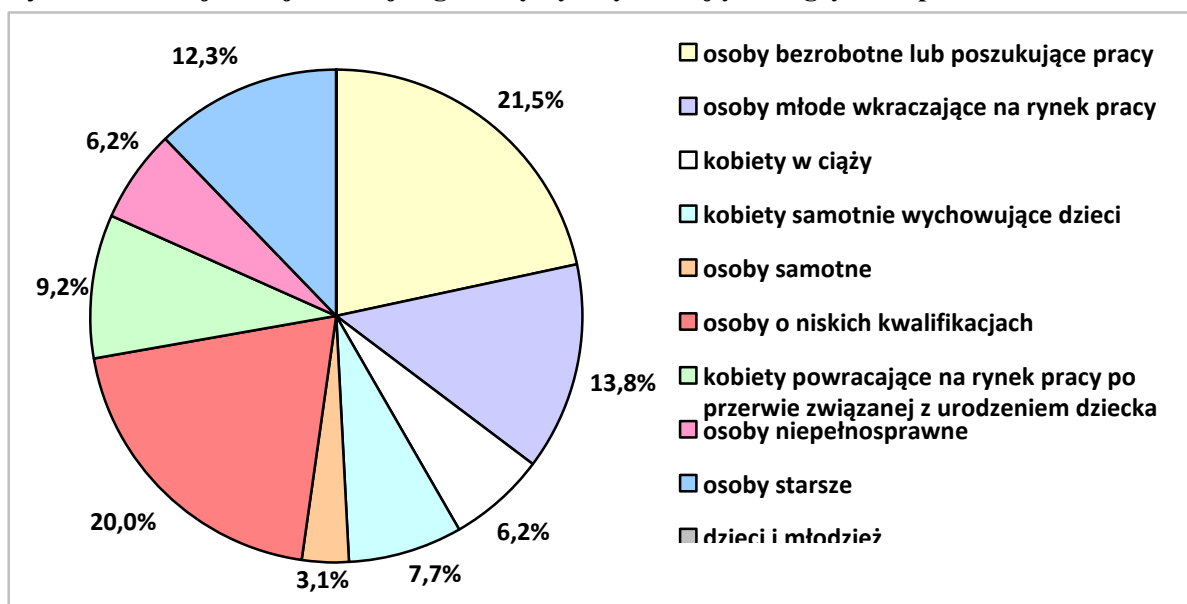
Wykres 11. Kto jest bardziej zagrożony jest problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn w mieście?

Dane z badania ankietowego.

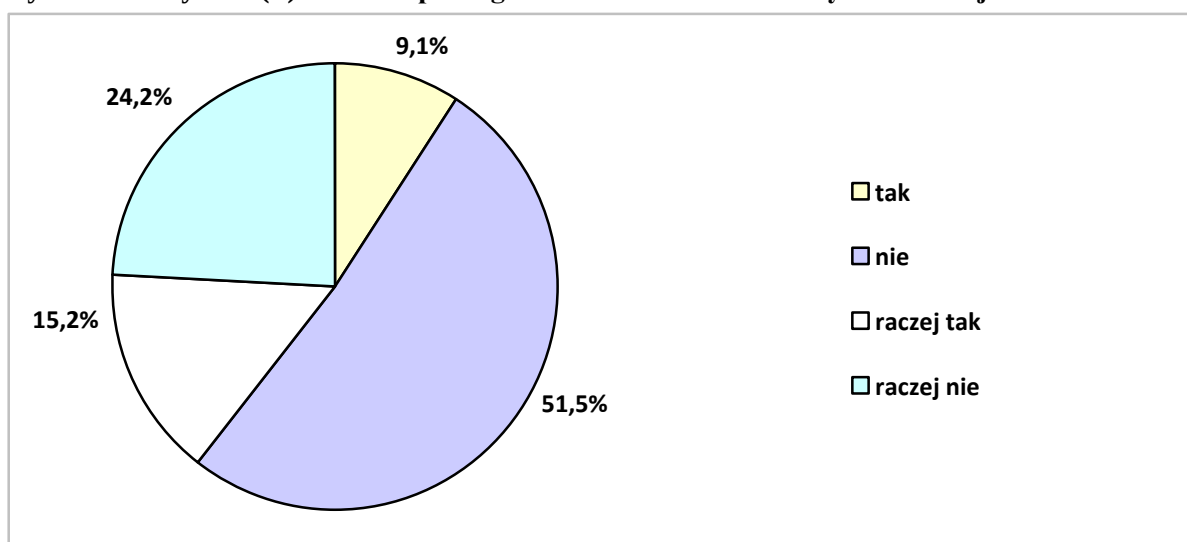
Warto zauważyć, że większość badanych (łącznie 57,6%) nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie lub w ogóle nie dostrzegała tego problemu. Nieco mniej (42,4%) stwierdziło, że zagrożone problemem nierówności są kobiety, a nikt nie odpowiedział, że problem ten dotyczy mężczyzn.

Odpowiadając na następne pytanie ankiety, respondenci wskazywali grupy osób, najbardziej zagrożone w mieście dyskryminacją ze względu na płeć. Najczęściej wskazywano odpowiedź, że są to osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (21,5%), osoby o niskich kwalifikacjach (20,0%), osoby młode wkraczające na rynek pracy (13,8%) oraz osoby starsze (12,3%), a także kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka (9,2%). Wymieniono również m.in. osoby niepełnosprawne, kobiety samotnie wychowujące dzieci, kobiety w ciąży i osoby samotne. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Kto jest najbardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć w mieście?

Dane z badania ankietowego.

Kolejne pytanie dotyczyło opinii na temat ograniczenia możliwości kariery zawodowej. Ponad trzy czwarte (75,7%) respondentów uważa, że płeć nie ogranicza możliwości kariery zawodowej. Natomiast niecała jedna czwarta (24,3%) badanych jest przekonana, że jednak płeć ogranicza możliwości w tym zakresie. Odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

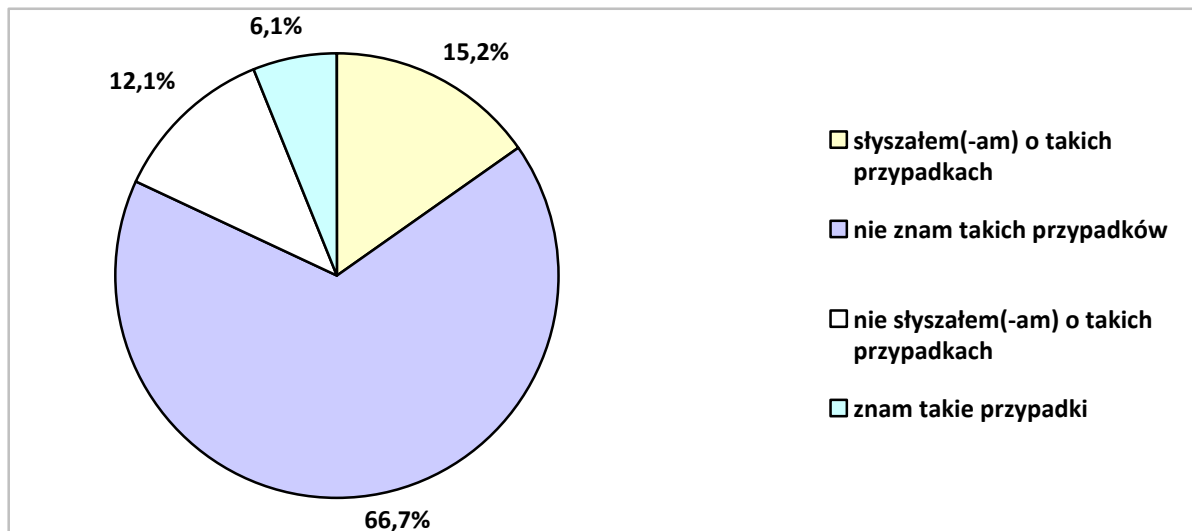
Wykres 13. Czy Pan (-i) zdaniem płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej?

Dane z badania ankietowego.

W następnym pytaniu zapytano ankietowanych, czy znają w mieście przypadki dyskryminacji ze względu na płeć, lub czy słyszeli o takich przypadkach. Zdecydowana większość badanych nie zna takich przypadków (66,7%), ponad 12% nie słyszało o takich

przypadkach, a 12,1% o nich słyszało. Niewiele, bo tylko 6,1% zna takie przypadki. Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

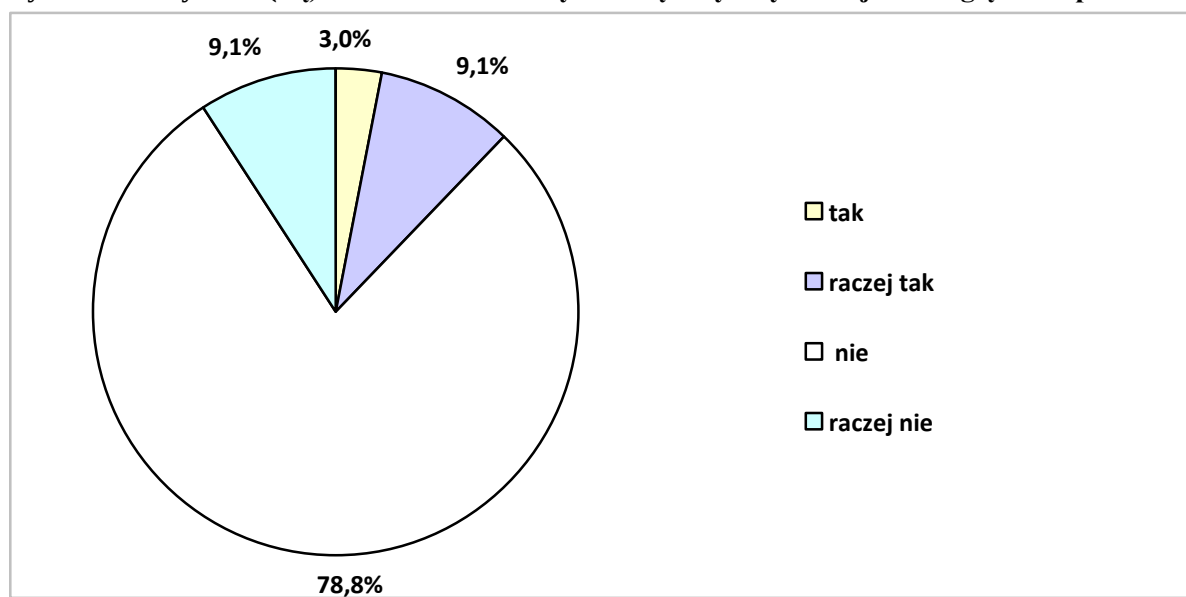
Wykres 14. Czy zna Pan(-i) przypadki dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub o nich słyszał (-a)?

Dane z badania ankietowego.

Ankietowani odpowiadali również na pytanie, czy ich osobiście lub członków ich rodzin dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć. Zdecydowana większość odpowiedziała, że dyskryminacja nie dotknęła ich członków rodzin (87,9%). Tylko 12,1% osób zetknęło się z dyskryminacją wśród najbliższych. Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

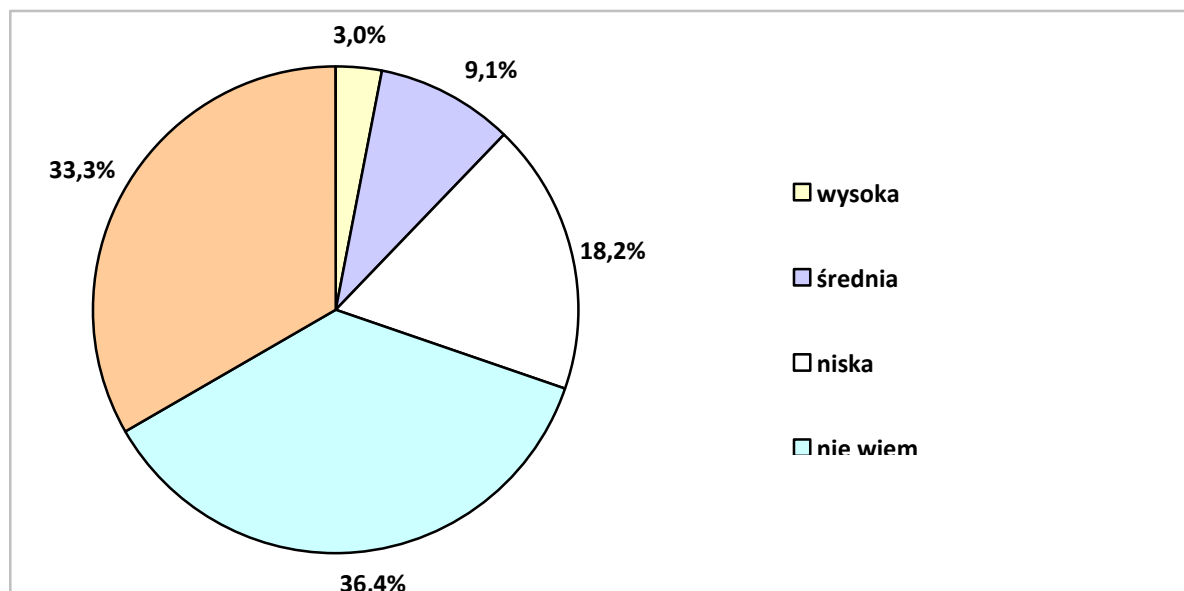
Wykres 15. Czy Pana(-ią) lub członka rodziny dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Kolejne pytanie dotyczyło skali występującej w mieście dyskryminacji ze względu na płeć. Odpowiedzi na to pytanie nie jest w stanie określić ponad 36% ankietowanych, nie dostrzega problemu ponad 33%. Problem dostrzega, ale jego skalę za niską uważa 18,2% respondentów, średnią wskazało 9,1% a wysoką tylko 3,0%.

Wykres 16 Jeśli dyskryminacja ze względu na płeć jest problemem w mieście, jaka jest jego skala?

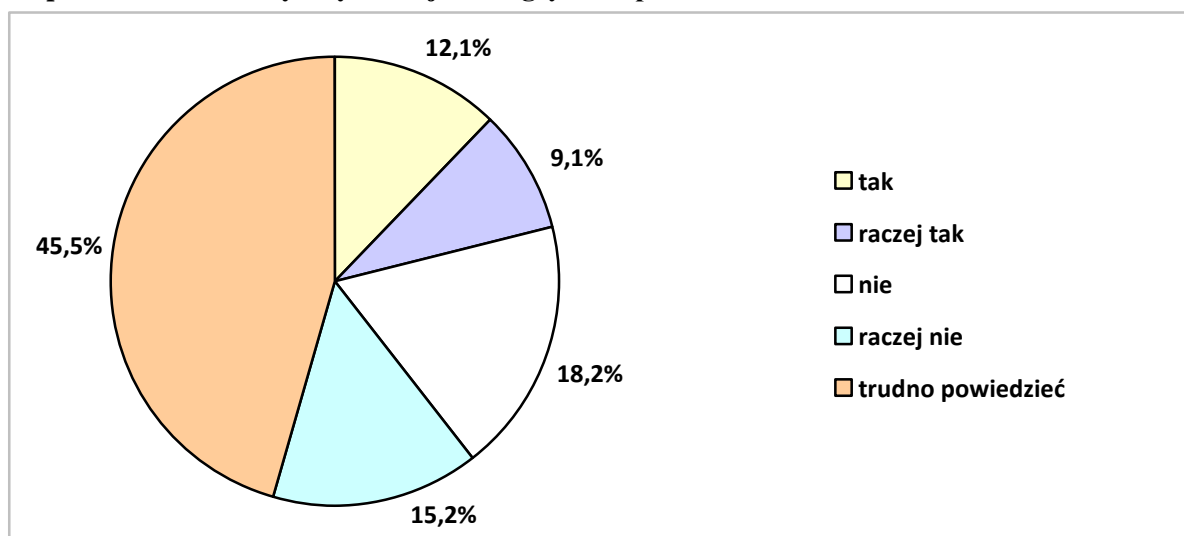

Dane z badania ankietowego.

Ankietowani udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące prowadzonych w mieście działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć.

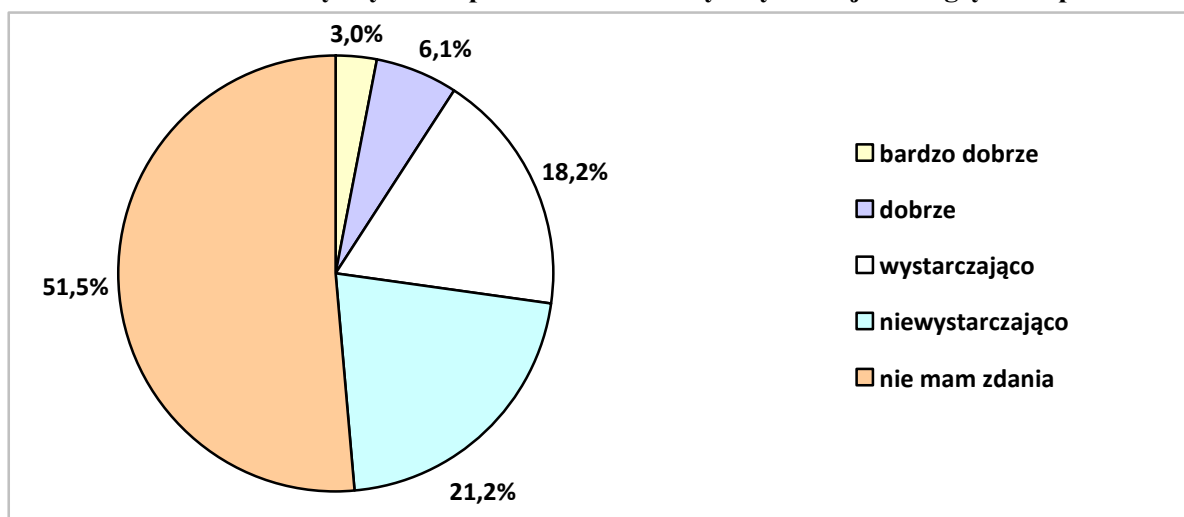
Z udzielonych odpowiedzi wynika, że takie działania są trudne do określenia przez mieszkańców miasta, dlatego ponad połowa respondentów (51,5%) nie jest w stanie ich ocenić. Jednocześnie ponad 21% uznało, że są one niewystarczające, a ponad 18% było przeciwnego zdania. Tylko 9% badanych działania te oceniło dobrze lub bardzo dobrze. Szczegółowy rozkład udzielonych odpowiedzi przedstawiają dwa poniższe wykresy.

Wykres 17. Czy w mieście są prowadzone działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Wykres 18. Jeżeli są prowadzone, to jak Pan(-i) ocenia prowadzone w mieście działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Z przeprowadzonego badania wynika, że dla blisko połowy ankietowanych nierówność szans kobiet i mężczyzn nie stanowi dużego problemu społecznego. Także nieco mniej niż połowa respondentów uważa, że problem ten zagraża wyłącznie kobietom.

Na podstawie analizy przytoczonych badań ankietowych można stwierdzić, iż problemy dotyczące równości płci w mieście koncentrują się głównie w obszarze zatrudnienia. Jednocześnie ponad trzy czwarte ankietowanych uważa, że płeć nie stanowi ograniczenia możliwości kariery zawodowej. Blisko 70% respondentów nie wie, jaka jest skala dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub jej nie dostrzega. Tylko nieliczni zetknęli się osobiście z tym problemem. Niewielu spośród badanych wie o prowadzonych

w mieście działaniach na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałaniach dotyczących dyskryminacji ze względu na płeć, a w związku z tym niewielu jest w stanie je właściwie ocenić.

Planując działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie równości płci należy położyć nacisk na przyczynianie się do osłabienia istniejących nierówności w obszarze rynku pracy, a także uwzględnić zagadnienie równości płci w działaniach ukierunkowanych na wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

18. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w Darłowie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 4 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub, w przypadku ich braku, dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa nr 3 w Darłowie (liczba uczniów: 574),
- Miejskie Gimnazjum w Darłowie (liczba uczniów: 274),
- Zespół Szkół w Darłowie (liczba uczniów: 319),
- Zespół Szkół Społecznych w Darłowie (liczba uczniów: 195).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, 2 logopedę (brak w Gimnazjum i Zespole Szkół), 1 psychologa (SP w Darłowie), a 3 pielęgniarkę (brak w Zespole Szkół Społecznych). Żadna szkoła nie zatrudnia doradcy zawodowego.

Placówki nie prowadzą dożywiania uczniów, dystrybucja bezpłatnych posiłków pozostaje w gestii MOPS-u, korzysta z nich 112 uczniów. Zgłoszono potrzebę zwiększenia tej liczby o 20 uczniów.

Wszystkie placówki zapewniają uczniom dostęp do Internetu, i umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej, a 1 posiada klasy integracyjne (Miejskie Gimnazjum). Trudności z dojazdem do szkoły mają uczniowie Zespołu Szkół w Darłowie, czego przyczyną jest zbyt mała ilość kursów.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła matematyczne, przyrodnicze, ortograficzne, artystyczne, fotograficzne, informatyczne, orgiami, modelarskie i zajęcia fakultatywne dla maturzystów) oraz zajęć językowych i rekreacyjno-sportowych. Również wszystkie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są zajęcia wyrównawcze (4 szkoły), korekcyjno-kompensacyjne (4), logopedyczne (2), psychoterapeutyczne (2), zajęcia rewalidacyjne (3) oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia zawodowego, porady i konsultacje indywidualne, rozmowy wspierająco-terapeutyczne.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, nadużywania alkoholu przez nich w obecności dzieci, przemocy domowej.

Pedagodzy zwracali również uwagę na zjawisko ubożenia rodzin. Powodowane jest ono m.in. bezrobociem, które – na skutek wyjazdu jednego z rodziców w poszukiwaniu pracy za granicę – generuje problem eurosieroctwa. Ankietowani podkreślali także występowanie w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej problemów agresji i przemocy oraz sięgania po środki uzależniające (alkohol, papierosy).

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawiera poniższa tabela.

Tabela 40. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta uczęszczających do szkół podstawowych i ponadpodstawowych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol	X (6)	
sięganie po narkotyki	X (3)	
palenie papierosów	X (45)	
ucieczki z domu	X (2)	
kradzieże	X (4)	
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	X (18)	
autoagresja	X (3)	
przestępczość ujawniona	X (2)	
niszczenie mienia szkolnego	X	
udział w grupach negatywnych	X (20)	
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	X (12)	
przemoc w rodzinie	X (3)	
zaniedbanie przez dom	X (31)	
wykorzystywanie seksualne	X	

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: nadużywanie używek w rodzinach i sięganie przez uczniów po papierosy i alkohol, zaniedbanie przez dom, udział w grupach negatywnych, stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej oraz problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Wskazując badania konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców, pedagodzy stwierdzili, iż należy dokładnie zdiagnozować zachowania negatywne w środowisku szkolnym i rodzinnym, w tym problemy zaniedbań w domu rodzinnym, ze szczególnym uwzględnieniem problemów uzależnień, agresji i przemocy domowej.

W opinii ankietowanych trzeba również dokładnie rozpoznać wykorzystywane przez rodziców metody wychowawcze oraz skutki ich stosowania. Zwrócono także uwagę na występujący coraz częściej problem eurosieroctwa.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na potrzebę organizowania warsztatów, pogadanek,

konkursów i prezentacji profilaktycznych oraz spotkań ze specjalistami. Podkreślono konieczność kontynuacji kształtowania właściwych postaw i zachowań młodzieży oraz promowania zdrowego stylu życia.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich, poza jedną (Zespół Szkół w Darłowie), ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się konsultacje indywidualne, rozmowy telefoniczne, zebrania, dyżury, pogadanki, spotkania edukacyjno-terapeutyczne, organizowane są imprezy i uroczystości szkolne.

Rodzice dzieci uczęszczających do placówki zachęceni są również do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły, pomagają niejednokrotnie przy organizacji wycieczek, biwaków i innych imprez szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Na pytanie o ocenę współpracy szkół organizacjami i instytucjami wspierającymi dzieci i młodzież, przedstawiciele wszystkich badanych placówek odpowiedzieli pozytywnie i stwierdzili, że współpraca z w/w instytucjami jest zadowalająca.

Do podmiotów tych zaliczyli m. in: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Sąd Rejonowy i kuratorów sądowych, Darłowski Ośrodek Kultury, Muzeum, Kuratorium Oświaty, Policję, Straż Miejską, Straż Graniczną, Caritas, Darłowskie Centrum Wolontariatu, Stow. Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Na Dzisiaj”, WOŚP, Stowarzyszenie Psychoprofilaktyki Szkolnej „Spójrz Inaczej”, oraz parafie.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność świadczenia takiego wsparcia rodzinom, aby mogły zapewnić dzieciom zaspokajanie najważniejszych potrzeb i wszechstronny rozwój.

Postulat ten dotyczył głównie dzieci z rodzin najuboższych, którym należy udzielić wsparcia finansowego i rzeczowego (dożywianie, wyprawka szkolna). Zgłoszono również potrzebę zatrudnienia psychologa dziecięcego dostępnego dla szkół, w razie konieczności pilnej interwencji.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Odnosząc się do sposobu, w jaki szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w mieście, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na możliwość zagospodarowania czasu wolnego, m.in. poprzez organizowanie, w większym niż dotychczas wymiarze, zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, imprez szkolnych oraz wypoczynku.

Zwrócono także uwagę na rolę prowadzenia systematycznych działań profilaktycznych w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, a także organizowania akcji charytatywnych na rzecz najuboższych rodzin. Ankietowani podkreślali również wagę i korzyści płynące ze współpracy szkoły z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny w mieście.

19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Według przewidywań GUS-u, liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie z niemal 6,5 miliona W 2010 roku do co najmniej 9,6 miliona W 2035 roku, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju.

Struktura wiekowa ludności Darłowa jest w pewnym sensie potwierdzeniem tej tendencji. Od lat notowany jest tutaj wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym kurczeniu się populacji młodszych grup wiekowych. Dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 41. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 458	2 400	2 355
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 255	9 084	8 942
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 289	2 413	2 505
ogółem	14 002	13 897	13 802

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Przytoczone powyżej dane pokazują jeszcze jedną niepokojącą tendencję; tylko w 2011 roku zauważalna jest przewaga liczby dzieci i młodzieży nad liczbą osób starszych. Należy także mieć na uwadze malejącą dzietność rodzin, a z drugiej strony wydłużający się średni okres życia. Stanowi to dobitne potwierdzenie procesu starzenia się społeczeństwa i jest bardzo niekorzystną przesłanką, a zarazem wyzwaniem dla służb i instytucji

realizujących założenia polityki społecznej. Sytuacja ta wymaga ukierunkowania działań pomocowych w większym stopniu na potrzeby ludzi starszych, aby udzielać odpowiedniego do potrzeb wsparcia – materialnego bądź rzeczowego, ale także zapewnić dostęp do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz zorganizować różnorodne formy aktywizacji ruchowej, towarzyskiej i kulturalnej.

Biorąc pod uwagę prognozy demograficzne, należy oczekiwać, że problemy związane z wiekiem będą w kolejnych latach ulegać nasileniu. Osoby starsze są z reguły bardziej narażone na choroby. Wiąże się z tym problem występowania niepełnosprawności i uzależnienia od pomocy innych. Z danych MOPS-u wynika, iż długotrwała lub ciężka choroba była trzecim powodem przyznawania pomocy społecznej w Darłowie w ostatnich trzech latach. Dane szczegółowe w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 42. Pomoc społeczna przyznana przez MOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2011-2013

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
długotrwała lub ciężka choroba	369	391	373	805	801	713

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W ramach swojej działalności MPOS świadczy także usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze. Są to szczególne formy pomocy kierowane przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych, które pozbawione są opieki i pomocy ze strony rodziny. Usługi te polegają na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnacji oraz zapewnieniu kontaktu z otoczeniem. Dane na temat tego rodzaju pomocy zawiera poniższa tabela.

Tabela 43. Wybrane formy wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2011-2013

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
usługi opiekuńcze	42	38	36	42	38	36	65	50	45
specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	3	3	3	3	3	9	9	7

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Innego rodzaju ważnymi problemami, z którymi borykają się osoby w podeszłym wieku są: istotne obniżenie poziomu życia, samotność oraz poczucie nieprzydatności i niedostosowania do wymogów współczesnego świata.

Do takich właśnie osób adresowana jest działalność utworzonej przy MOPS grupy spotkaniowej „Tęcza”, która z czasem weszła w skład Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu „Otwarte Drzwi”. Spotkania grupy mobilizują seniorów do wyjścia z domu, umożliwiają im aktywność towarzyską, rozwijanie umiejętności i zainteresowań, udział w życiu społeczności lokalnej i ciekawe spędzanie wolnego czasu.

Warto w tym miejscu wspomnieć także o działalności Koła Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Darłowie. Pod jego auspicjami powstał m. in. zespół śpiewaczy, odbywają się liczne spotkania okolicznościowe, zajęcia praktyczne i edukacyjne oraz imprezy kulturalne.

Specjalistyczną pomoc osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym świadczy Dom Hospicyjno-Opiekuńczy Caritas.

20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności Darłowa wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

W 2002 roku w Darłowie mieszkało 1 620 osób niepełnosprawnych (848 kobiet i 772 mężczyzn), w tym 1 084 osoby niepełnosprawne prawnie i 536 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności miasta wynosił 11,0%.

Poniższa tabela przedstawia strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w mieście oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 44. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w mieście w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogóle osób niepełnosprawnych	udział w ogóle ludności w danej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	119	7,3	3,6
osoby w wieku produkcyjnym	869	53,6	9,1
osoby wieku poprodukcyjnym	632	39,0	33,1

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku 869 osób niepełnosprawnych w mieście było w wieku produkcyjnym, co było zjawiskiem niepokojącym. Stanowiły one ponad połowę ogólnej liczby osób niepełnosprawnych. Liczną grupę reprezentowały osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (632 osoby), których odsetek wśród osób niepełnosprawnych w mieście wynosił blisko 40%.

Tabela 45. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w mieście według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej
wyższe	54	3,3%
policealne	30	1,8%
średnie	296	18,2%
ogólnokształcące	122	7,5%
zasadnicze zawodowe	362	22,3%
podstawowe ukończone	632	39,0%
podstawowe nieukończone	165	10,1%
nieustalony	3	0,1%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w mieście stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (632 osoby) i zasadniczym zawodowym (362 osoby). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił odpowiednio 39,0% i 22,3 %. Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku przytłaczająca większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w mieście była bierna zawodowo (1 397 osób). Ich udział w ogóle osób

niepełnosprawnych wynosił aż 86,2 %. Aktywnych zawodowo było 216 osób dotkniętych niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (121 osób).

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w mieście oraz wskazanie trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby rodzin w mieście, korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie wynika, że w latach 2011-2013 niepełnosprawność była czwartym powodem przyznawania pomocy społecznej w mieście. Dane szczegółowe w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 46. Pomoc społeczna przyznana przez MOPS z powodu niepełnosprawności w latach 2011-2013

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
niepełnosprawność	278	318	288	641	664	576

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Z przedstawionych danych wynika, że w analizowanym okresie liczba rodzin w mieście, które korzystały z pomocy z powodu niepełnosprawności i jednocześnie łączna liczba osób w rodzinach objętych tym wsparciem wzrosła w roku 2012 w stosunku do roku poprzedniego, malejąc ponownie w roku 2013. Należy dodać, że w 2013 roku MOPS w Darłowie wypłacił 644 świadczenia (na łączną wartość 49 320 zł) w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w mieście mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się. Działający Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno-Opiekuńczy zajmuje się niepełnosprawnymi dziećmi, szczególnie poprzez rehabilitację ruchową.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu

informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta, która jest przedmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki;
- inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym osób w wieku 45 lat i więcej • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • rozpowszechnianie ofert pracy z zagranicy • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy • prowadzenie działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia • prowadzenie działań wpływających na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy	• brak działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w mieście, w tym wśród kobiet • brak przeciwdziałania zjawisku dziedziczenia bezrobocia • nieprzeciwdziałanie zjawisku ubóstwa
szanse	zagrożenia
• wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy	• wzrost poziomu bezrobocia, w tym wśród osób w wieku 45 lat i więcej • utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia

• korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach	wśród kobiet • wzrost liczby osób bezrobotnych wymagających aktywizacji • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • brak nowych inwestorów tworzących miejsca pracy – niska liczba nowych miejsc pracy • ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • wzrost poziomu nielegalnego zatrudnienia • postępujące zjawisko ubóstwa

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
• efektywna praca socjalna • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania • dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego • prowadzenie działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego • proponowanie przez placówki opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne bogatej oferty dostępnej na wszystkich poziomach nauczania • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców	• brak analiz potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • ograniczony dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • brak działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak koordynacji działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież
szanse	zagrożenia
• możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy • dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych • możliwość kontynuowania przez młodzież	• wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych • brak warunków do prowadzenia pracy socjalnej • niedostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin

• nauki na poziomie ponadgimnazjalnym • funkcjonowanie 2 szkół kształcących na poziomie wyższym • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • wystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • wzrastająca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • znacząca liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców	• i osób samotnie wychowujących dzieci • słaba dostępność opieki medycznej

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie wśród nauczycieli, rodziców i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • duża różnorodność działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • tworzenie zespołów interdyscyplinarnych • podejmowanie działań mających na celu kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	• niezapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia

szanse	zagrożenia
• zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • wzrost liczby osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych • funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • wystarczająca ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • zaprogramowane działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie • niewzrastająca liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych • wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • wzrost liczby rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie	• obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • wzrost liczby osób w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • zwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• diagnozowanie problemu bezdomności • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • udzielanie wsparcia osobom bezdomnym przybywającym z innych gmin • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych • prowadzenie działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych	• niezapobieganie bezdomności oraz nieprowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • niezapewnianie osobom bezdomnym schronienia • brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • brak działań mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych
szanse	zagrożenia
	• występowanie problemu bezdomności • zwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych • nieposiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • wzrastająca liczba osób bezdomnych wymagających schronienia • wzrastająca liczba osób bezdomnych przybyłych z innych gmin • występowanie zjawiska minimalizowania

	problemów osób bezdomnych • niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych • prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych • prowadzenie działań inicjujących w mieście wolontariat na rzecz osób starszych	• brak badania liczebności osób starszych • niepodejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • niewrażliwanie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych • niewystarczająca liczba pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • brak działań umożliwiających osobom starszym kontynuowanie aktywności zawodowej • niezapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w mieście
szanse	zagrożenia
• posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • wzrost liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • funkcjonowanie w mieście grupy wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • odpowiedni dostęp osób starszych do małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) • dobra dostępność domów pomocy społecznej • zwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych • wystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu	• wzrost liczby osób starszych • niski poziom życia osób starszych • mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • migracja osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych • udzielanie wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców miasta akceptacji osób niepełnosprawnych • stymulowanie działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych	• nieinformowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • niepodejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • nieupowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • brak działań służących określeniu liczby osób niepełnosprawnych • niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym
szanse	zagrożenia
• funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • istnienie bazy rehabilitacyjnej • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	• nieposiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • wzrost liczby osób niepełnosprawnych • wrastająca liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników MOPS-u • zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • wzrost liczby dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • marginalizowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych z wykorzystaniem środków unijnych • odpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych • prowadzenie działań zapobiegających	• brak diagnozowania problemów społecznych w mieście • ograniczone uczestnictwo pracowników pomocy społecznej w szkoleniach i innych formach doskonalenia zawodowego spowodowane niewystarczającymi środkami

wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej - informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia - poprawianie jakości obsługi klientów OPS-u - inicjowanie powstawania nowych placówek pomocy społecznej - prowadzenie bazy danych o instytucjach wsparcia i organizacjach pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom - pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej - inicjowanie wolontariatu - uświadamianie władzom miasta roli i potrzeb sektora pomocy społecznej - przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych	finansowymi przeznaczonymi na tego typu działania w budżecie Ośrodka
szanse	zagrożenia
- dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w ośrodku pomocy społecznej - wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w mieście - dostatecznie sieć placówek pomocy społecznej - odpowiednio finansowany system pomocy społecznej - wzrastająca liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia - posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia - odpowiednia jakość obsługi klientów MOPS-u - posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom - świadomość władz miasta co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej - zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej możliwość pozyskiwania środków	- zwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego - popadanie w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo obejmowała kilkanaście zagadnień. Analiza **sytuacji demograficznej** wykazała, że w mieście spada liczba mieszkańców; maleje populacja dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, systematycznie rośnie natomiast liczba osób w najstarszej grupie wiekowej. Tendencja ta, oprócz zapewniania dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, implikuje także konieczność niesienia osobom starszym pomocy materialnej i rzeczowej, zapewnienia dostępu do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

W odniesieniu do **infrastruktury technicznej**, diagnoza pozwoliła stwierdzić, iż jest ona w mieście dobrze rozwinięta. W latach 2011-2013 zrealizowano w mieście m.in. takie inwestycje, jak: przystań rybacka, nabrzeże rybackie, marina, nowe nawierzchnie 14 ulic oraz chodniki, sala gimnastyczna, obwodnica miasta oraz most.

Jeśli chodzi o **komunikację** w mieście, mieszkańcy wszystkich dzielnic mają dobre połączenia komunikacyjne. Usługi przewozowe, oprócz PKS Darłowo, świadczą liczne podmioty prywatne.

Analiza **sytuacji gospodarczej** miasta wykazała, że w Darłowie rozwijają się przede wszystkim gałęzie gospodarki nakierowane na obsługę dużego, szczególnie latem, ruchu turystycznego. Ponadto w Darłowie działa port rybacki i handlowy, istnieje stocznia remontowa, zakłady przetwórstwa rybnego oraz wytwórnia sieci rybackich.

Generalnie liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście w latach 2011-2013 systematycznie zwiększała się. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, handel i naprawy, budownictwo i przetwórstwo przemysłowe.

Gospodarka determinuje sytuację na **rynku pracy**. Jej analiza wykazała, że na koniec 2013 roku liczba osób bezrobotnych w mieście nieco zmalała w porównaniu z rokiem poprzednim (wśród nich większość stanowiły kobiety). Niezależnie od tego faktu, bezrobocie pozostaje największym problemem społecznym tego regionu, a stopa bezrobocia powiatu sławieńskiego należy od lat do najwyższych w kraju.

Co się tyczy **zasobów i warunków mieszkaniowych**, w latach 2011-2013 liczba mieszkań komunalnych w Darłowie zmniejszała się z roku na rok. W analizowanym okresie

rosła natomiast liczba rodzin, które nie mogą pokryć całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywały dodatek mieszkaniowy.

Problemem związanym między innymi ze złą polityką mieszkaniową i deficytem mieszkań jest eksmisja, która może prowadzić do **bezdomności**, a ta – jak wykazała diagnoza – nie jest dużym problemem w mieście. W okresie ostatnich trzech lat liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu bezdomności nie przekroczyła 30.

Analiza **zasobów edukacyjnych** miasta pozwoliła stwierdzić, iż na jej terenie funkcjonuje 12 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 7 przedszkoli, 2 szkoły podstawowe, 2 gimnazja i 1 szkoła ponadgimnazjalna.. Jeśli chodzi o **instytucje kultury**, działalność w mieście prowadzą: Darłowski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna i Muzeum Zamek Książąt Pomorskich w Darłowie. W mieście odbywa się wiele imprez kulturalnych, wśród których wyróżniają się Festiwal Organowy, Gala Operetkowa, Festiwal Filmów Skandynawskich.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w mieście jest dobrze rozwinięta. Składają się na nią m.in. takie obiekty, jak: stadion miejski, 3 “Orliki”, hala sportowa, boiska sportowe, sale gimnastyczne i park wodny. W mieście działają również liczne kluby sportowe, w tym uczniowskie, kolarskie i żeglarskie, a miłośnicy sportów rowerowych mają do dyspozycji ścieżki rowerowe.

Jeśli chodzi o **walory turystyczne** miasta, posiada ona w swojej ofercie różne formy wypoczynku, największym jednakże walorem jest nadmorskie położenie. Piękne piaszczyste plaże, kąpieliska morskie, czyste środowisko i rozwinięta infrastruktura przyciągają liczne rzesze amatorów wypoczynku i sportów wodnych oraz sprawiają, że turystyka rozwija się dynamicznie. W mieście znajduje się kilkaset obiektów zbiorowego zakwaterowania (hotelu, ośrodków wczasowych, pensjonatów). Równie bogata jest baza gastronomiczna, na którą składa się wiele lokali o zróżnicowanym standardzie.

Co się tyczy **infrastruktury zdrowotnej**, w mieście funkcjonują 2 zakłady opieki zdrowotnej prowadzonych jest 16 prywatnych praktyk lekarskich oraz działa 7 aptek .Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dzieci i młodzieży są: otyłość, alergia-dychawica oskrzelowa i zaburzenia rozwoju. Dorosła populacja miasta najczęściej zmaga się natomiast z chorobami układu krążenia, chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej oraz chorobami obwodowego układu nerwowego.

Analiza **sytuacji dziecka** w mieście wykazała, że problemami, które najczęściej dotykają dzieci, młodzież i ich rodziny, są dysfunkcje występujące w domu (odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, nadużywania przez nich alkoholu

i przemocy domowej), zjawisko ubożenia rodzin (powodowane m.in. bezrobociem), agresja i przemoc w grupie rówieśniczej oraz sięganie po środki uzależniające (alkohol, papierosy). Z kolei analiza potrzeb dzieci i młodzieży pokazała konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zwiększenia dostępu do pomocy pedagoga, psychologa i logopedy, rozszerzenia wsparcia w postaci dożywiania.

Jeśli chodzi o stan **bezpieczeństwa publicznego**, w 2013 roku najczęściej dochodziło w mieście do przestępstw kryminalnych. Dominowały przestępstwa przeciwko mieniu i zdrowiu, głównie kradzieże cudzej rzeczy i kradzieże z włamaniem. Wśród sprawców przestępstw największą grupę stanowiły osoby pełnoletnie.

Szeroko rozumianą **pomoc społeczną** w mieście świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, którego kadrę w 2013 roku stanowiło 37 osób. Na 1 pracownika socjalnego przypadało 1 972 mieszkańców, co oznacza, że wskaźnik zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, był spełniony. W wykonywaniu zadań MOPS współdziałał z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi miasta, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2011-2013 spadała z roku na rok; zmniejszał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności miasta. Największą grupę w ich gronie stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie, najczęściej borykające się z brakiem zatrudnienia. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdziły dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej; w latach 2011-2013 najczęstszą przyczyną było bezrobocie, w dalszej kolejności ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. W mniejszym stopniu mieszkańcy miasta korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm czy potrzeba ochrony macierzyństwa.

Na koniec 2013 roku na infrastrukturę socjalną miasta, obok MOPS-u, składały się: Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny, Dom Dziecka im. Janusza Korczaka, Dom Hospicyjno-Opiekuńczy im. Czesława Domina, Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”, Klub Seniora „Nadzieja Złotego Wieku”. Mieszkańcy Darłowa korzystali również z oferty Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz innych jednostek wsparcia działających poza gminą, tj. Towarzystwa

Pomocy im .Św. Brata Alberta Schronisko dla bezdomnych w Koszalinie, Wielkopolskiego Centrum Pomocy Bliźniemu „Markot” w Rogoźnie, Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu w Stanominie, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sławnie, Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Sławnie, Domu dla bezdomnych „Oaza” w Przeradzu.

W ostatnich latach w mieście wzrasta liczba **osób starszych** przy jednoczesnym kurczeniu się populacji młodszych grup wiekowych. Osoby starsze są z reguły bardziej narażone na choroby, z czym wiąże się problem uzależnienia od pomocy innych. Do problemów, z którymi borykają się osoby w podeszłym wieku zalicza się też samotność oraz poczucie nieprzydatności. W tym zakresie należy odnotować pozytywną rolę grupy spotkaniowej „Tęcza” oraz Koła Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Analiza sytuacji **osób niepełnosprawnych** pozwoliła stwierdzić, że ich udział w ogóle mieszkańców miasta w 2002 roku wynosił 11,0%. Osoby w wieku produkcyjnym dotknięte niepełnosprawnością stanowiły ponad 14% ogółu ludności miasta będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym, których odsetek wśród osób starszych w mieście wynosił 33,1%. Najwięcej osób dotkniętych niepełnosprawnością w mieście posiadało wykształcenie podstawowe ukończone i zasadnicze. Zdecydowana większość osób zmagających się z tym problemem była bierna zawodowo.

Diagnoza **problemów uzależnień i przemocy w rodzinie** pozwala stwierdzić, że w latach 2012-2013 roku na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie przeznaczono więcej środków finansowych niż w roku 2011. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście malała z roku na rok, podobnie jak liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W ramach swojej działalności MKRPA przeprowadzała kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz odbywała rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu. W latach 2011-2013 liczba osób objętych takimi rozmowami znacząco rosła z roku na rok, wahaniom ulegała natomiast liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, MKRPA kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem tylko w 2011 roku, nie skierowała żadnej osoby na terapię, nie złożyła również w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie żadnego zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok MKRPA ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście pełniły Komisariat Policji oraz takie jednostki i grupy wsparcia, jak: dwie Poradnie Terapii Uzależnień, dwie Grupy AA, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, świetlica środowiskowa, Zespół Interdyscyplinarny.

Badania ankietowe w środowisku lokalnym wykazały, że za największy atut Darłowa mieszkańcy uważają położenie na wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Walory tak zlokalizowanego miasta – piaszczyste plaże, morskie kąpieliska, czyste środowisko przyrodnicze, piękno krajobrazu i liczne zabytki – stanowią o wysokiej atrakcyjności turystycznej tego terenu. Podkreślano też dynamiczny rozwój miasta, możliwość znalezienia dodatkowej pracy sezonowej i dobrą pracę samorządu.

Najczęściej wymienianymi przez mieszkańców słabościami były z kolei: wysokie bezrobocie i wynikające z tego ubożenie społeczeństwa, zły stan dróg lokalnych i braki w infrastrukturze, deficyty w mieszkalnictwie komunalnym i socjalnym oraz utrudniony dostęp do usług medycznych.. Zwracano także uwagę na wyjazdy młodzieży do większych miast i za granicę, głównie z powodu braku perspektyw w rodzinnych stronach. Część mieszkańców uznała, że za dużo jest w mieście elektrowni wiatrowych.

Do problemów najczęściej występujących w mieście, mieszkańcy zaliczyli bezrobocie i ubóstwo, na kolejnych miejscach długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych, złe warunki mieszkaniowe i problemy związane ze starzeniem się. Jednocześnie stwierdzili, że grupami, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych w mieście, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem oraz zmagające się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, a oferta świadczonej pomocy jest najmniej zadowalająca w takich obszarach, jak: bezrobocie, ubóstwo, starzenie się społeczności lokalnej, warunki mieszkaniowe, i zdrowie.

Według mieszkańców, działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi, powinny przede wszystkim skupić się na przeciwdziałaniu bezrobociu oraz rozbudowie mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępności pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej oraz specjalistycznych usług medycznych, a także zmniejszenia skali problemu uzależnień (głównie poprzez zintensyfikowanie działań profilaktycznych i terapeutycznych).

Analiza **sektora pozarządowego** w mieście pozwoliła stwierdzić, iż w 2013 roku obejmował on 49 organizacji. Samorząd miasta podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych gminy, wsparcia lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. W mieście były także 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego, Kościół Zielonoświątkowy oraz Zbór Świadków Jehowy.

Dokonana z udziałem przedstawicieli samorządu miasta **analiza SWOT** umożliwiła identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, pomagając jednocześnie usystematyzować zgromadzoną dotychczas wiedzę.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej miasta Darłowa na lata 2014-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020, jest następująca:

**Darłowo stwarza mieszkańcom możliwości rozwoju
oraz skutecznie przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
3. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną.
4. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich.
5. Rozwój w mieście zasobów mieszkań socjalnych.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.
2. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez MOPS.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi.
4. Promowanie miasta w celu pozyskania inwestorów.
5. Inicjowanie działania w mieście podmiotów ekonomii społecznej, także o ponadlokalnym obszarze działalności.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia.
4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, placówki opiekuńczo-wychowawcze w tym świetlice środowiskowe.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie, szkoły ponadgimnazjalne, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w mieście, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,

- liczba nowych inwestorów,
- liczba działających w mieście podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba mieszkań socjalnych w mieście,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- spadku liczby osób bezrobotnych,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
4. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie w mieście prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników MOPS-u i placówek oświatowych.
2. Udzielanie przez MOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
4. Zatrudnianie, w razie potrzeby, asystentów rodziny oraz organizowanie szkoleń i projektów dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
5. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej).
6. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Kontynuowanie działalności funkcjonujących w mieście grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień.
5. Prowadzenie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Kontynuowanie działalności przez Zespół Interdyscyplinarny i Punkt Konsultacyjny.
7. Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi i narkomanii.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych.
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych.
3. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, m.in. poprzez prowadzenie klas integracyjnych i nauczania indywidualnego.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.
5. Kontynuowanie działalności świetlic środowiskowych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii.

Szczegółowe działania w zakresie wspierania rodziny oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie zawierają: Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2014-2016 oraz Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania. Narkomanii dla Miasta Darłowo.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, świetlice środowiskowe.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki służby zdrowia, całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki wsparcia, Policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej,

- liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba uczniów uczęszczających do klas integracyjnych,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
3. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych oraz z kościołem, rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
5. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi.
3. Organizowanie w mieście specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego, przekazywaniu informacji z PUP-u o ofertach zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, placówki służby zdrowia, placówki kultury, oświatowe, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane MOPS-u oraz PCPR-u),
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cel strategiczny 4.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa w mieście przez Policję i Straż Miejską.
3. Podejmowanie przez jednostki gminy i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. remont dróg miejskich, budowę przydrożnych chodników i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół, działania edukacyjne.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Miejska, Urząd Miejski, Straż Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, świetlice środowiskowe.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w mieście poprzez zwiększenie nakładu finansowego na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.
2. Wdrażanie, w miarę potrzeby, nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
3. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej np. na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Inicjowanie działalności w mieście nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej (także o zasięgu ponadmiejskim).
3. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej.
4. Opracowywanie i realizowanie, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej, projektów służących aktywizacji mieszkańców miasta, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy Unii Europejskiej.
5. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.
6. Propagowanie idei pomocy innym oraz pozyskiwanie darczyńców w celu możliwości jej realizacji.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera Program współpracy Miasta Darłowo z organizacjami pozarządowymi.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (miejski, powiatowy i wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w mieście, zajmujących się zagadnieniami z zakresu polityki społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba działających na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba opracowanych i zrealizowanych projektów,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,

- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej.
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych.

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem burmistrza, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Burmistrza.

Zespół oceniający strategię będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w mieście przekaze Burmistrzowi i Radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców miasta oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 podpunkt c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych Strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 47. Ramy finansowe Strategii w latach 2014-2020

szacunkowa wielkość wydatków (w tys. złotych) w latach:						
2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
23.975.290	24.162.443	24.401.635	24.719.433	25.095.773	25.491.631	25.835.426

4. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

4.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Program Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2014-2016
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania. Narkomanii dla Miasta Darłowo
- Program współpracy Miasta Darłowo z organizacjami pozarządowymi.

4.2. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w mieście w obszarze polityki społecznej. Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale

możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt 1. „Ogólnopolska Kampania Szkoła bez Przemocy”

Wnioskodawca projektu

SP Nr 3 w Darłowie

Cele projektu

- przeciwdziałanie przemocy w polskich szkołach
- dostarczenie szkołom konkretnego wsparcia i narzędzi, które skutecznie i systemowo zwalczają zjawisko przemocy

Miejsce realizacji projektu

SP Nr 3 w Darłowie

Beneficjenci projektu

Uczniowie klas I – VI

Partnerzy w realizacji projektu

Program społeczny dzienników regionalnych oraz Fundacji Orange.

Projekt 2. „Darłowski Klub HDK w3 Darłowie”

Wnioskodawca projektu

Zespół Szkół im. S. Żeromskiego w Darłowie

Cele projektu

- propagowanie idei krwiodawstwa i krwiolecznictwa
- propagowanie idei pierwszej pomocy i umiejętności udzielania jej
- pomaganie na apel, wezwanie o pomoc w potrzebie krwi
- propagowanie zdrowego trybu życia
- promocja potrzeby krwiodawstwa
- promocja idei PCK

Miejsce realizacji projektu

Zespół Szkół im. S. Żeromskiego w Darłowie

Beneficjenci projektu

- Zespół Szkół im. S. Żeromskiego w Darłowie
- Zespół Szkół Morskich w Darłowie
- Jednostka Wojskowa w Darłowie
- Placówka Straży Pożarnej w Darłowie
- UM w Darłowie

Partnerzy w realizacji projektu

Urząd Miejski w Darłowie, Urząd Gminy w Darłowie.

Projekt 3. „Reaguj NIE milcz”

Wnioskodawca projektu

MOPS w Darłowie, Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”,
ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo

Cel główny projektu

Udzielenie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie

Cele szczegółowe projektu

- zwiększenie świadomości społecznej nt. zjawiska przemocy domowej
- zwiększenie umiejętności radzenia sobie przez dzieci i młodzież w sytuacjach kryzysowych
- zwiększenie skuteczności działań przeciw przemocy

Miejsce realizacji projektu

Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”, ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo

Beneficjenci projektu

Dzieci i młodzież w wieku 7 – 15 lat z MŚŚ „Bezpieczna Przystań” i darłowskich placówek oświatowych

Partnerzy w realizacji projektu

- UM Darłowo
- SP Nr 3 w Darłowie
- Gimnazjum Miejskie w Darłowie
- PPP-P filia w Darłowie

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd miasta i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w mieście. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.